НЕЗАВИСИМ НАЦИОНАЛЕН СЕДМИЧНИК

НОВА ЗОРА®

www.novazora.net

www.zora-news.com

Г.С. Раковски: Любовта към Отечеството превъзходи сичките световни добрини

ВТОРНИК, 13 ЮЛИ 2021 г. ЦЕНА 1 ЛВ. СОФИЯ ГОДИНА XXVI (XXXII) БРОЙ 27

ДЪРЖАВАТА НА ДУХА И ВОЛЯТА ЗА ОТЕЧЕСТВО

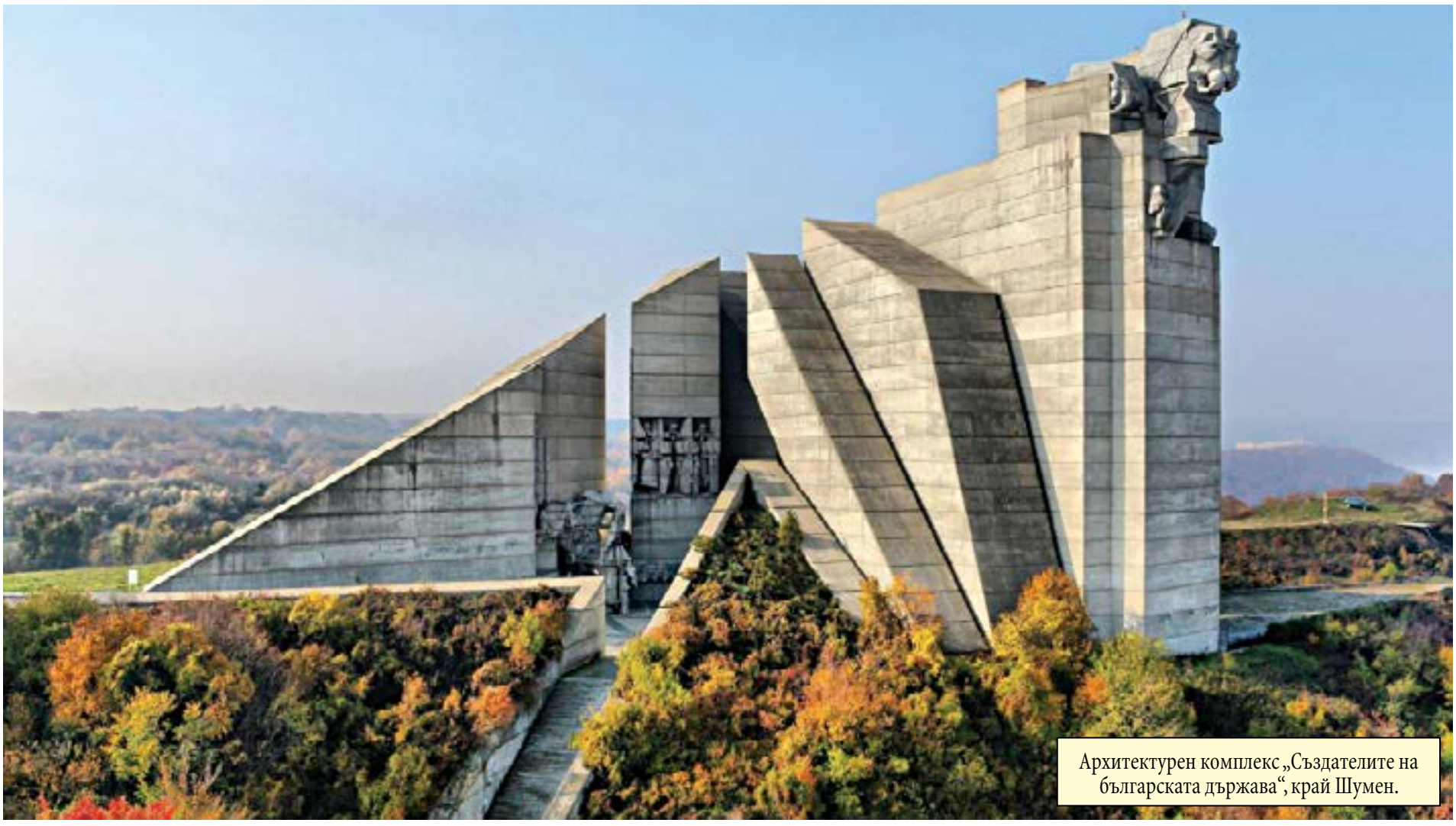

Архитектурен комплекс „Създателите на българската държава“, край Шумен.

Минчо МИНЧЕВ

Във втората половина на 70-те години на миналия век, България, просперираща, уверена и дръзка, се подготвяше за изключително важно събитие в своя държавен живот – честването на 1300-годишнината от създаването на българската държава – единствената в Европа, която въпреки превратностите на съдбата, съхрани и опази своето красно име. Каквото и да говорят днес отцеругатели и майкопродавци, истината е, че тогава България беше на върха на своята национална консолидация, икономически просперитет и вяра в утрешния, по-добър ден, на своите деца. Образованието, здравеопазването, националната сигурност, армията, транспорта, почивното дело, спорта и особено културният живот на нацията, излъчваха с чувство на особена гордост и трепет такива понятия като Отечество, Родина, Бъдеще...

Да бъдеш гражданин на България означаваше **да чувстваш зад гърба си кремъчната твърд на Балкана; да облъхва и да озонира кръвта ти лудият пирински вятър;** да стоплят душата ти безсинурните нивя на златна Тракия... И въпреки атавистичното наследство на едно наложено богоборчество, да чувстваш със сърцето си дълбоката прииждаща от вековете сила, когато боголюбивият глас на **Борис Христов призовава в новогодишната нощ Небесният цар на Битието, Истината, Надеждата и Спасението:**

Благоденственное и мирное житие,
здравье же и спасенние,
и во всем благое поспешение!
Поддаж, Господи,
благочестивому и православному болгарскому народу и съхрани его
на многая лета!

Велика е тази молитва. През 18-и век **руският композитор Дмитрий Бортнянски пише музиката** към текста. Малцина обаче знаят, **че към този православен химн особена заслуга има прославеният български бас Борис Христов.** В храм-паметника *„Александър Невски“*, **на 16 октомври 1976 г., като се прекланя пред православната вяра и богохранимия български род,** той изпява, с целия драматизъм и цялото величие на своя глас, **застанал пред иконите на Св. Княз Борис Покръстител и на славянските първоучители Св. Св. Кирил и Методий:** *„Богохранимую и первую в среди славян, правословную страну болгарскую, святую православную веру и всех православнах християн. Господи, съхрани их, на многая лета!“*

Ето, в тази обстановка на проникване и единение на древния български принос и слава, и постиженията на нова България, се раждат идеите на 1300-годишнината от нейното създаване. Тези идеи ще бъдат осмислени и координирани от нарочна *„Държавна комисия 1300“*, която прераства под председателството на Людмила Живкова в *„Национална координационна комисия 1300 години България“*. **Людмила Живкова предлага и отстоява идеята 1300-годишнината да не бъде еднократно тържество, а щафетна програма от събития през задаващия се юбилей през 1981 г.**

Така се раждат **Народният дворец на културата; Паметникът** *„1300 години България“*; **Паметникът на Създателите на българската държава, край Шумен; Паметникът на Незнайния войн в София... Създават се филми-събития като** *„Хан Аспарух“* и *„Мяра според мяра“*. **Откриват се десетки изложби, театрални прегледи и Панорама на българското кино.**

На 23 май 1979 г., с Указ на Държавния съвет, е учредена и Международна награда *„Братя Кирил и Методий“*. **На същата дата, през следващата година, тя е връчена за първи път и нейн лауреат става академик Дмитрий Лихачов.**

„Тържествената зала на Държавния съвет бе побрала цвета на културната и научната мисъл – **пише в своята изключително ценна книга** *„Симетрия на времето“* – **Калина Канева – едно име в българската журналистика, каквото, образно казано, е може би Херодот за историята.** *„Открояваха се академиците Ангел Балевски, Владимир Георгиев, Панталей Зарев, както и извънредния и пълномощен посланик на СССР в България Никита Толубеев.*

На стр. 2

ISSN 1310-8492

ЗОРА Е !

ГЕНИАЛНОТО ДЕЛО НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ - ИЗВОР НА ЖИЗНЕНОСТ ЗА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

СЛОВО НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ ТОДОР ЖИВКОВ

Дълбокоуважаеми другарю Лихачов,

Вие неведнъж сте били скъп гост на България. Незаличими са в паметта ми впечатленията от предишната ни среща, от задушевната ни беседа. Сега поводът да се видим отново вълнува не само нас, двамата, като стари познати и приятели, а и всички българи, които знаят, че Вие, световноизвестният съветски учен, сте **първият носител на Международната награда** *„Братя Кирил и Методий"*.

Тази награда заслужено увенчава Вашето творчество и е признание за Вашите изключителни научни постижения. **Но тази награда същевременно и преди всичко е израз на вечно живото братство между българския и руския народ, на вековните връзки между руската и българската наука и култура, между съветската и българската наука и култура.**

Като проникновен изследовател на руската средновековна литература Вие, естествено, не можете да не търсите нейните корени и първооснови. И в своите многолетни проучвания **Вие стигнахте до извода, че както за руския, така и за българския народ тези корени и първооснови са в гениалното дело на славянските първоучители Кирил и Методий.**

В поредица свои общи и конкретни изследвания Вие **обективно, дълбоконаучно оценихте народностното, европейското и общочовешкото значение на старата българска литература, назовахте нейната поява и нейното бързо възмогване** *„чудо"*, мотивирахте гледището, че като творци на културата от световен мащаб **Кирил и Методий са велики** **със самия този факт, както и с Вашето признание, и с Вашата оценка за него.**

Нас дълбоко ни вълнува и **точната характеристика, която давате за националното своеобразие на старата българска литература като** *„съчетание на собствени български и общочовешки теми и черти"*, *„своеобразие с огромно значение за всички славянски народи"*.

Вашите вдъхновени, обстойни и многостранни изследвания, **всяка страница от Вашите трудове, посветени на старата**

Акад. Ангел Балевски, Георги Джагаров, акад. Дмитрий Лихачов, Тодор Живков, Зинаида Лихачова, Никита Толубеев, извънреден и пълномощен посланик на СССР в България.

български просветители и заедно с това велики славянски учители.

Това Ваше определение отразява една **историческа истина.** Когато става дума за такова необикновено по своята същност явление, като **изнамирането на славянското писмо върху българската езикова основа, ние не можем да не бъдем горди българска литература и култура, на дълбоките и братски духовни връзки между руския и българския народ, ни изпълват с патриотична гордост,** тъй като Вие сте виден представител на най-напредничавата наука в света – съветската, тъй като Вие сам сте създател на всепризнатата ленинградска медиевистична школа.

Дмитрий Сергеевич,

В своя студия Вие сравнявате една от великите руски средновековни летописи с голяма река, събрала в себе си водите на много малки реки. Това сравнение ми дава основание да определя и Вашето научно творчество, Вашия забележителен научен принос по същия образен начин.

Изучил в дълбочина и ширина всичко, което е създала обществената и литературната мисъл на славянството през епохата на Средновековието, **Вие свързахте тези исторически постижения с духа и проблемите на съвременността.** Под Вашето талантливо, новаторско, изследователско перо древната славянска култура оживя с още по-голяма красота и неповторимост като градивна сила и за съвременния исторически процес, за дружбата между съветския и българския народ.

В този план Вашите обобщения за делото на Кирил и Методий имат особено голямо значение.

Ние сме народ, който премина през много изпитания, народ, който издържа и оцеля във вековни бури и беди, за да се нареди по достойнство сред всички свободни народи, които ратуват за обществен прогрес, за преобразяване на света в съгласие с хуманните принципи на социализма и комунизма.

Един от изворите за жизнеността на българския народ, за неговите високи стремежи, демократични и социалистически завоевания безспорно е делото на Кирил и Методий. **През последните десетилетия във Ваше лице ние виждахме истински продължител на всичко онова, което преди повече от 11 века сътвориха и създаваха нашите велики славянски първоучители.**

Нека Ви е честита, скъпи Дмитрий Сергеевич, Международната награда *„Братя Кирил и Методий"*, **с която Ви удостоява Държавния съвет на Народна република България!**

Радвам се, че Ви връчвам голямата награда **в навечерието на един от най-хубавите, най-светлите наши празници – Деня на Кирил и Методий, Деня на българската просвета и култура, Деня на славянската писменост.**

От името на нашия народ, на хилядите Ваши читатели и почитатели и лично от свое име Ви пожелавам здраве и бодрост, сили, вдъхновение и нови успехи на благородното поприще на науката!

СЛОВО НА АКАДЕМИК ДМИТРИЙ ЛИХАЧОВ

Радвам се и се гордея с честта, която ми бе оказана от Държавния съвет на Народна република България и лично от другаря Живков.

Днешният ден е за мен един от най-забележителните в живота ми.

Четвърти път получавам в България различни високи награди, свързани със **светите за всеки славянин (не само българин) имена на Кирил и Методий, които не само създадоха нашата азбука, нашата писменост и нашия общ по произхода си литературен език на Средновековието, но и създадоха самия дух на нашите култури, лишени от тесен национализъм и преизпълнени с високото съзнание за общочовешките задачи на културата.**

Радвам се, че награждаването ми става в навечерието на широкото празнуване на 1300-годишнината на българската държава.

Юбилеят на българската държава е тясно свързан с делото на Кирил и Методий и аз бих искал да се спра накратко на това в словото си.

В условията на враждебното обкръжение на най-силните държави българската държава служеше за националното самосъхранение, за запазването на националното самосъзнание, на националното единство и националната култура.

И именно тази страна в живота на българската държава е за вас особено ценна, именно тя има първостепенно значение.

Дейността на Кирил и Методий и онази Държава на духа, която те създадоха, имаха значение за запазването на българската народност, а впоследствие на нацията, за нейния културен подем и развитие, имаха значение за цялото славянство.

Срещу опитите по времето на жестокото османско иго, на потисничеството, да бъде унищожен българският народ като народ, като нация противостояха в стегнат строй българският език, българската писменост, българската литература.

Благодарение на езика, на литературата, на писмеността, която съставляваха своего рода държава на духа, българската държава като цяло не бива да се смята дори временно унищожена от османското иго. Тя е била само пленена, намирала се е дълги години в плен.

Българският език и българската писменост замениха най-важната общонационална функция на българската държава – обединителната. Аналогично явление имахме и ние в древната Рус през X^{22} и X^{222} в., когато държавата като единно цяло престана да съществува, по времето на ординското иго, **единният литературен език, по произход старобългарски, единната писменост и единната литература, тясно свързани с България, с българските писатели, преселили се в Рус – Киприан, Григорий Цамблак, бяха удивителни действени фактори за запазване на единството на руския народ.**

Създаването на българската държава премина през два етапа – първи етап, свързан с името на Аспарух, и втори, свързан с имената на Кирил и Методий.

И ако направеното от Аспарух не е било разрушено от следващите завоевания на българите, това е станало благодарение на **дейността на Кирил и Методий, които създадоха основа за духовното, културното и политическото безсмъртие на българската държава.**

Държавата, създадена от Аспарух, осигури успеха на дейността на Кирил и Методий, а дейността на Кирил и Методий запази българската държава като непревземаема държава на духа.

Благодарение на делото на Кирил и Методий българската държава е останала жива през всичките 1300 години, тя е живеела, макар и под османско иго, защото **езикът и литературата са огромна сила, способна да запази единството на народа и да се противопостави на външна сила.**

Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Раковски и Ботев могат да бъдат поставени в първите редици не само на българската литература, но и на тази непобедима държава на българския дух, чиито основатели бяха великите братя Кирил и Методий.

Тяхното дело бе от голямо значение за онази **нравствена атмосфера,** в която живееше не само българската държава, но и моята родина – особено по време на чуждото ординско иго в Русия, първата победа срещу което бе извоювана на Куликовското поле. Ние, русите, ще празнуваме тази победа през септември.

Приемам голямата част, която ми бе оказана днес, не само като награда лично за мен, но и като награда за цялата съветска наука, която изследва старославянската писменост. Още веднъж сърдечно благодаря от свое име и от името на колегите си учени, особено на младите, които сега се занимават с увлечение с древните руско-български литературни и културни връзки.

Могъществото на словото!... Тази мисъл, лично изстрадана и проверена, акад. Лихачов издигна на нова висота в отвореното си слово при връчването на Международната награда *„Братя Кирил и Методий"*: Аспарух е създал българската държава, ала книжовността е съхранила тази държава. **През многовековното робство словото и писмеността запазват единството на народа, запазват държавата – Държавата на духа!**

По време на коктейла, който Тодор Живков даде в чест на първия лауреат на знаменателната награда, всички оживено коментираха тази плодотворна идея.

- Моето ответно слово съдържа една спотаена мисъл – **добави Дмитрий Сергеевич,** *- една полемика с онези, които твърдят, че от 1300 години българска държава трябва да бъдат отделени годините на робството. Не е имало такова прекъсване, защото колкото и да е странно, литературата и писмеността са поели върху себе си общонародни функции.*

И у нас, в древна Рус, е било така. В същото време, когато няма единна държава, страната е феодална, раздробена, подчинена на Златната орда, в същото това време все пак съществува съзнание за единство, историческо единство – поради общността на езика и литературата.

Най-удивителното е, че Кирил и Методий са създали онзи интернационален дух на българската култура, който оказва влияние на цяла Източна Европа. Именно – интернационален дух. Само че не употребявам думата интернационализъм, за да не модернизирам нещата, но по същество това е така. Те са чувствали, че служат на цялото славянство и цялото човечество. Затова са могли и да въздействат.

*Международната награда *"Братя Кирил и Методийа"* бе учредена на 23 май 1979 г. и връчена на акад. Д.С.Лихачов на 23 май 1980 г.

**В. *"Работническо дело"*, бр.145, 24 май 1980 (по БТА)

ДЪРЖАВАТА НА ДУХА...

От стр. 1

Поетът Георги Джагаров, по това време зам.-председател на Държавния съвет на Народна република България, прочете Указ № 814. („Държавен вестник", бр. 41/25.05.1979 г.) Председателят на Държавния съвет Тодор Живков произнесе прочувствено слово за първия лауреат за новоучредената международна награда."

На 24 май, най-светлият български празник – Ден на първоучителите и на славянската писменост, приветственото слово на Тодор Живков и отговора на наградения - академик Лихачов, са поместени на първите страници на всички български вестници. **Наградата, която получава световният учен, е пряко свързана с честването на 1300 години на българската държава. И за чест на академик Лихачов, той подчертава това в своя отговор.** В него ученият изтъква, че онази *„Държава на духа"*, която делото на двамата братя създаде, *„служеше за национално самосъхранение, за запазването на националното самосъзнание, на националното единство и националната култура"*.

Същият ден, преди тържественото награждаване, академик Дмитрий Лихачов е на среща с председателя на БАН академик Ангел Балевски. След три дни, на 26 май, той е на среща-разговор с академик Владимир Георгиев в Единния център по език и литература; И отново в същия ден, академик Лихачов гостува и в Центъра по българистика на проф. Емил Георгиев.

Може би най-важната от всички тези важни срещи се провежда в Съюза на българските писатели на ул. *„Ангел Кънчев"* № 5. **На 6 юни 1980 г., акад. Дмитрий Лихачов е приет от председателя на СБП Любомир Левчев.** В присъствието на **акад. Венко Марковски, акад. Панталей Зарев, чл.-кор. Ефрем Каранфилов и писателят Камен Калчев** – първи зам.-председател на СБП, **Любомир Левчев връчва на високия гост златния медал** *„Никола Вапцаров"*...

Препрочитам написаното и се опитвам да оттатна мислите на читателя, който е прочел този текст дотук. **Може би мнозина недоумяват защо в тези следизборни дни** *„Нова Зора"* **се връща четири десетилетия назад? Защо тревожи сенките на великите мъртви и какво отношение всичко това има към днешния и утрешния български ден?!...**

Най-пълният отговор, разбира се, читателят, сам за себе си, ще получи след стенограмата на всяка среща и всеки разговор, документиран от Калина Канева, който възнамеряваме да оповестим отново. За тези, които не са прочели нейната забележителната книга *„Симетрия на времето"*, **както и за всички, които само смътно си спомнят за делото на световния учен акад. Дмитрий Лихачов, който осмисли българския исторически път като** *„Държава на духа"*, **ще си позволя изпреварващо да обобщя: много от отговорите на тревожните въпроси на днешния ден могат да бъдат открити във всеки разговор, който предстои да поместим.**

Всяка загуба тежи. Всяка пропиляна възможност понякога ни хвърля в отчаяние. Всяка безпътица и предателство ни обезсърчават. Но ако опазим жива *„Държавата на духа"*, ние по-ясно ще осъзнаваме, че всичко което имаме *„всичко важно и голямо"* е възникнало само от това, че *„човекът е имал Родина и, че е бил вкоренен в Традицията"*.

Повтарям тези думи на **философа Мартин Хайдегер,** защото и за германеца, и за руснака, и за българина, *„Държавата на духа"* **крепи, укрепва и винаги ще укрепва, волята за Отечество, за Живот и Вечност.**

Уважаеми читатели,

Ако не сме ви разочаровали и намирате, че „Нова Зора" е достойна за вашата подкрепа, сега е времето да го направите. Това, че остана неизпълнена задачата за 1000 годишни абонамента, отново ни поставя в неизвестност как ще приключим годината. Не само защото тя е особено важна с избори за президент, а нищо чудно и с втори избори за парламент, но и защото, за да пребъде България, никой не бива да остане безучастен в битката на истината с лъжата.

Разпространението на вестника, по независещи от нас причини, продължава да бъде ограничено. **Абонаментът е все още най-сигурният начин,** че духът на *„Зора"* не може да бъде сломен. Бихме искали да останем на *"фронтовата линия"*, но това сега зависи от вас.

Във всяка пощенска станция, до 15-о число на всеки месец, може да **осъществите вашата подкрепа за каузата с абонамент от първо число на следващия месец, тримесечие, полугодие или до края на годината.**

Каталожният номер на *„Нова Зора"* **е 311.**

Абонаментът за един месец е съобразно броя на вторниците в него. Цената на един брой продължава да бъде 1 лв. въпреки, че цената за печат от текущата седмица се увеличи значително.

Всеки вторник очаквайте *„Нова Зора"*. Търсете го и го разпространявайте.

Можете да се абонирате и в офисите на ДОБИ ПРЕС. Редакцията на вестника има договорни отношения с тази фирма.

Същото може да направите и чрез пощенски запис за избрания от вас срок на адрес: София 1377, ул. *„Пиротска"* 3, **за Минчо Мънчев Минчев.** Особено е важно да бъде изписан адреса и името на получателя, както и телефон за обратна връзка.

Допълнителна информация може да получите на тел. 02 985 23 05; 02 985 23 07, както и на мобилни телефони: 0879 140 122 и 0894 66 49 00.

НЕЗАВИСИМ НАЦИОНАЛЕН СЕДМИЧНИК
НОВА ЗОРА
Г.С. Раковски: Любовта към Отечеството превъзходи всичките световни добрини

КРАЙ ИЛИ НАЧАЛО НА ГОЛЕМИЯ ХАЙДУТЛУК?

Петко ПЕТКОВ

Бойко Борисов отиде на крака при Ердоган в Истанбул, за да му благодари за миграционната политика, *„Балкански поток“*, **магистралите и … гласовете на българските турци. В замяна, Ердоган го нарече** *„моят приятел и брат“*. **Еднаквите се привличат. Виждаме две турски знамена зад гърба на приятелите и едно на ЕС. А къде е знамето на България?**

В знаменития филм *„Капитан Петко войвода“*, **направен по сценарий на Николай Хайтов,** има един кадър, който сякаш предвижда начина, по който **в България се изражда всяко начинание,** започнало с розови надежди. **От Освобождението до наши дни сякаш гледаме един и същи сериал.** В края на 19-ти век, в уж свободна и демократична България, **двама бивши разбойници предлагат на Войводата да оберат заедно някоя банка** и, когато той отговаря, че времето на хайдутлука вече е свършило, единият казва: *„Войводо, чини ми се, че големият хайдутлук баш сега започва!“*. **Това се отнася за страна, наскоро освободена от** *„османско присъствие“* **и ориентирана към Европа с нейните ценности.** Но колко пъти, поглеждайки назад, установяваме, че **докато едни са проливали пот и кръв за благото на Отечеството, други са умували как да извлекат келепир от смяната на властта? Сравнете обещанията, с които Борисов и ГЕРБ дойдоха на власт през 2009 г.,** и кажете дали тогава герберите твърдяха, че корупцията е *„субективно усещане“*. Това тълкуване се появи по-късно и беше изразено от бившия финансов министър **Владислав Горанов.** Но и след неговото освобождаване от поста, дошло не заради пропуски в работата, а заради подозрения, че е *„зависим от ДПС“*, **Борисов и ГЕРБ продължават да се кълнат, че нямат нищо общо с олигарси като Божков и Пеевски. Които са посочени в меморандума на Министерството на финансите на САЩ като предлагащи подкупи на** *„действащ политически лидер“*. И тъй като американците не назоваха името на този *„лидер“*, **от бившата управляваща партия твърдят, че това не е Бойко Борисов. Прокуратурата на Гешев на свой ред иска доказателства от американската страна.** Вместо това може да получи публикуван в някой интернет сайт **списък с имената на десетки български магистрати и политици, притежаващи недекларирани имоти в чужбина.** Предполагаме, че това ще стане след като се разбере, че Борисов и ГЕРБ повече няма да помиришат властта. **И въпреки клетвите и разграничаването им от гореспоменатите олигарси и цялата корумпирана шайка, вероятно ще ги ударят санкциите по закона** *„Магнитски“*. Така че, колкото и да се прави на непукист, *„Лидерът“* **ще трябва да дава показания, вместо да разказва** *„Приказки от 1001 нощи“* за *„лошия“* президент Радев и назначените от него служебни правителства, които разделяли нацията, вместо да я обединяват. Разбира се, **преди това герберите ще опитат всякакви** *„именти-капели“*, за да омекотят твърдото си приземяване. Включително, да **искат касиране на изборите, заради неосигуреното равно избирателно право на гласуващите с машини и тези, които попълваха напечатани изборни бюлетини.** Или, заради евентуалното блокиране на няколко машини, **ще обявят резултата от вота за нелегитимен.**

Луд умора няма!

Но и, както казва народът, **не е луд този, който изяжда две баници, луд е този, който му ги дава.** А в продължение на **три мандата Борисов и ГЕРБ разчитаха на подкрепата на цяла армия назначени от тях държавни и общински чиновнически** *„калинки“*, на *„признателни“* **съдии и прокурори, както и на** *„медийни мисирки“* **от подхранвани с бюджетни средства телевизии, радиа, интернет сайтове, вестници и други средства за масова дезинформация.** Към това се прибавяха и **търговците на ромски и македонски гласове, на които МВР на Младен Маринов и Красимир Терзийски,** гарантираше неприкосновеност и ненаказуемост. Разбира се, и ДПС не се гнусеше от **търговията с ромски гласове.** Обаче, **Столична община изобрети нова форма на този предизборен алъш-вериш, като командирова в циганските гета пенсионирания от служебния здравен министър Стойчо Кацаров директор на Националния център по заразни и паразитни болести, той и бивш член на НОЩ, професор Тодор Кантарджиев. Именно той ще наблюдава процеса на ваксиниране на ромите. ГЕРБ ще им раздават тенски с образа на** *„Лидера“*, **а Кантарджиев ще ги кандърдисва да се ваксинират.** В замяна на което, ромите трябваше да гласуват *„правилно“*, сиреч за ГЕРБ, както на предишните избори. Иначе, подобно на другите български граждани, **циганите не горят от желание да се имунизират слепешком. Особено, ако не им се плати, както на изборите досега.** Що се отнася до **македонските граждани с български паспорти,** министърът на вътрешните работи Бойко Рашков обяви, че *„двама бивши вътрешни министри са уреждали на среща в Кюстендил правилното гласуване на 15 000 македонци. Рашков не посочи имена, но кой знае защо последният герберски министър на вътрешните работи Красимир Терзийски се разпозна и на нарочна пресконференция се оплака, че бил оклеветен“*. Гузен негонен бяга! Все едно, че вместо *„бивши министри“* **Бойко Рашков беше казал** *„бивши хора“*..

Впрочем, две седмици преди вота на 11 юли, **бившият премиер Борисов предприе истинска отчаяна атака** на *„материала“*, **като се опита да изтълкува** *„правилно“* **и американските санкции срещу корупцията по негово време, и доклада на ОССЕ за предстоящите тогава предсрочни избори, и доклада на Националния център по обществено здраве, разкриващ грешките на рекламирания от Бойко Борисов и Костадин Ангелов** *„български модел на справяне с коронакризата“*. **Санкциите по закона** *„Магнитски“* **санким били резултат на съвместните българо-американски усилия за борба с корупцията,** докато за изборите отговаряли **президентът Радев** и назначеното от него **служебно правителство на Стефан Янев.** А пък **докладът на Националния център по обществено здраве доказвал правилността на предприетите от кабинета Борисов-3 мерки срещу пандемията. Борисов е готов да изръси и другги лъжи** и ако някой се съмнява, да гласува отново за ГЕРБ, за да провери това. **Но с внезапното си поклонение пред Ердоган**

„Лидерът“ удари барон Мюнхаузен в земята.

На неформалната среща с турския президент, състояла се на 3 юли, **Борисов раболепно благодари на Ердоган за това, че са се справили с миграцията и са направили заедно** *„Балкански поток“* **и магистралите. На свой ред Ердоган се похвали, че Турция е страната, която най-добре се е справила с миграционната политика.** *„Тази политика я реализирахме с моя добър приятел и брат Бойко. Взаимоотношенията ни бяха в добро състояние. И господин Борисов представи реалността за миграцията пред ЕС“* - **каза Ердоган. При всяка негова похвала Борисов се покланяше като пред падишах.** Пред лидера на ГЕРБ турският авторитарен управник декларира, че **Турция ще продължи същата миграционна политика към България.** *„Нашите граници ще продължат да бъдат така пазени“*, **завърши Ердоган и пожела успех на изборите на своя приятел. Борисов отново се чупна в кръста и обяви българските мюсюлмани за** *„мост на приятелството между двата народа.“*

Каква миграционна политика обещава да продължи Ердоган? Нали две седмици порано в района на едно ловно стопанство бяха заловени **70 нелегални мигранти от Афганистан?** А само ден след визитата на Борисов в Истанбул, на един **софийски булевард бяха заловени други нелегални мигранти.** Те как преминават *„добре пазените“* **граници на Турция и България?**

Очевидно е, че Борисов е отишъл при своя *„приятел и брат“* **не заради миграционната политика, а заради гласовете на изселниците от България, които имат двойно гражданство.** И които традиционно гласуват за ДПС. Ето защо **Борисов**, според заместник-председателя на ГЕРБ **Даниел Митов, се е срещнал и с ръководствата на изселническите организации, за да не се монополизира вотът на двойните граждани от една партия, ДПС.** Т.е.,

Борисов е отишъл да напазарува изселнически гласове

досущ като някои от ромските барони. Постъпил е, значи, като **средновековните балкански владетели, които наемали селджукски и османски турски войски срещу своите съперници. Резултатът е известен: 485-годишно чуждо** *„присъствие“* **в България.**

Докато у нас течеше предизборната кампания и кандидатите за власт ни омайваха с розови обещания, **в интернет се натрапваше книгата на Кристина Кръстева** *„Бойко, който винаги се завръща“*. **Принципите и моралът са едно, а интересите и келепирът – друго. Някои не се уморяват да се отъркват в политиците с надеждата като дойдат на власт, да ги възнаградят за услугите. Жената се опитва да припечели от глупостта на българите. Просто бизнес!**

Само че къде ще се завърне Бойко Борисов след последните избори? В парламента, където му е скучно или **в Банкя** при кучетата и магнолиите? Или ще бъде **извикан за показания** относно *„Ало, Ваньо“*, *„Ало, Банов съм“*, **канибалските закани към непослушни бизнесмени, или онова чекмедже, пълно с 500-еврови банкноти и златни кюлчета, подарени му от Иван Ангелов-Пилето? Или, внесени, аранжирани и заснети от Мата Хари?**

При изолацията на ГЕРБ, за която той носи най-голяма вина, на Борисов му остава сал надеждата *„Българските патриоти“* **да прескочат изборната бариера и да кандисат на коалиция с ГЕРБ. И тъй като пак няма да имат 121 депутати, ще се наложи да приемат подкрепата на ДПС.** Срамът и обидата вредят само, когато се чувстват. **Нов кабинет** *„Борисов-4“*, **обаче, ще дойде на народа ни прекалено. Защото това значи продължаване на стария модел и начало на още по-голям хайдутлук.**

Каквито и да са резултатите на новите играчи в 46-то Народно събрание, не вярвайте, че избирателят е пожелал да го управлява такава коалиция, начело с един провален и лъжлив лидер. Който май е единственият български премиер, осъден за лъжа и клевета. Времето на *„Бойко Мюнхаузен Борисов“*, **както го нарече Иво Балев, изтече. По-лошо управление от това на Борисов може да бъде само едно негово ново такова.**

ДЪЛГИЯ МАЙ БЕШЕ “КЪСАТА КЛЕЧКА“?!

Румен ВОДЕНИЧАРОВ

Миналото банскалии бяха известни като *„сароши“*, т.е., пиници. Те не правеха вино, но в избите им оздравяваха дори и болни вина. Виж *„рачия“* много обичаха и си вареха. Един кмет преди години въвел в Банско нещо като сух режим за ужас на сарошите. Тогава те започнали да ходят до Разлог, на 5 км от Банско, и да поддържат традицията в тамошните кръчми.

Една вечер почерпена компания си тръгнала обратно. Подминали табелата **РАЗЛОГ,** но имало мъгла, изтървали верния път и се загубили. След дълго лутане пред тях изникнала отново табела **РАЗЛОГ**. Тогава един зевзек успокоил другите с думите: *„Я кажах ли ви,че земята е обла!“*

Нещо подобно се случи с майка България.След 30 години *„изгубени в прехода“*, след много митинги, избори, протести, окупации и гражданско неподчинение, след членство в НАТО и ЕС, стигнахме отново до еднопартийна система с **бащица на нацията.** Отново сме в криза, с **колосален нов държавен дълг, първи по инсулти, последни по раждаемост.** Всичко трябва да се почва отначало. И не да се събираме отново в Женева, както казал Ленин на професионалните революционери в оня виц, а **да сменяме системата и посоката тук и сега, още на следващите избори!**

Спасители на нацията и държавата, по тукашните географски ширини никога не са липсвали. Те са безчет като инкарнациите на Вишну и Шива. Но за разлика от скъпите покойници Желю Митев Желев и Жорж Ганчев, новите кандидати за водачи влизат в политиката вече **понапълнили банковите си сметки** – сами или най-често с помощта на тези, които ги готвят за *„спасители“*. **Това са новите богаташи, които силно желаят да запазят монополизираните вече изпълнителна, законодателна и съдебна власт**, т.е. да останат несменяеми и да останат завинаги **ОЛИГАРСИ.**

Но всички усилия да бъдат предупредени нашите сънародници, че отново ще бъдат измамени, по всичко личи, **че са обречени на провал.** Потомците на **Остап Бендер** са си купили **мощни медии** и са в състояние да размътят мозъците дори и на предубедените. **През 2014 г. кандидат за олигарх беше хлевоустият Дудук (Николай Бареков),** който неизвестно защо за широката публика тогава **напусна bTV и с внушителен екип и подозрително разточителство започна да събира избиратели в областните градове.** Той вече можеше да извади 20 000 лева от *„собствени“* спестявания и да плати наема на Зала 1 в НДК, да клейми новобогаташи като **Огнян Донев и Любо Павлов (Пъпката) и да си направи партия.** След година стана ясно, че парите, които с *„честен труд“* е заработил, са всъщност източени от фалирала Корпоративна банка (КТБ), но ще ги връщат доверчивите му избиратели.

Спомняме си как **Бареков изчака Борисов да подаде оставка** и веднага насочи жилото на **две телевизии** *„7 дни“* и *„news7“* **към доскорошния си приятел. Разкритията за Огнян Донев и Любо Пъпката спряха.** Пъпката направо анихилира. Въпросът е с понижена трудност. Както се вижда от обявения списък на вложителите в банка КТБ, **сметката на Дудука набъбнала още повече.** След пет години в Европарламента той съвсем законно се оказа милионер. Няма заеми, а ако е имал, те са върнати, всичко е изпрано, препрано, а Дудука, макар и с брада, се оказа бял и пухкав.

Навремето и еврокомисар Меглена Пръмова – когато се възвърна от Брюксел – отговори на журналистически въпрос, че в банковата сметка има само 20 000 лева. Само дето не уточни колко банкови сметки има и в колко банки.

Тогава, преди евроизборите предупреждавахме, че не е страшно политици като Дудука да натрупат бързо пари, а това, че **благодарение на тях обърканите ни и маргинализирани сънародници престават да различават доброто от злото.** Тюхкат се със закъснение, че са гласували и за **Жорж Ганчев, за Царя, за Бареков, и за мистър Бийн** и като пеперуди на огън налитат на следващия спасител.

И през 2016 г. той не закъсня да се появи. Обиден на Бойко, за отказани му имоти и власт, шоуменът **Слави Трифонов** даде воля на **злобата и самочувствието си.** Жената, която той и неговите сценаристи предлагаха **през 2012 г. за президент, все пак стана вицепремиер на Б. Б.** Сега сложи и втора диня под мишница. Друга една женица се напъна да става председател на ООН. Трети евроатлантик, известен с фразата *„Майната му на православието!“* **беше готов да стане Генерален секретар на НАТО.** Че Слави да не би да е по-долен от тях? Той поне е работохолик? За толкова години не се умори да развращава младежта и да чалгаризира патриотизма по стадиони и аудитории. Не разказва ли вицове всяка вечер в шоуто и не разсмива ли с актьорите си стотици хиляди, макар хуморът в скечовете им да са свързани главно с отворите по човешкото тяло? Додето накрая се реши: **политизира шоуто само и само да изгрее един ден и неговата звезда?**

И ето го вече в ново амплоа. *„Изправен, горд, внимателен“* и... мрачен. **Защо е мрачен ли?** Ами че то не е отсега. Навремето подписката за референдум мина тегаво. 2.5 млн подписа не са малко, ама плъзна слух, че много от тях са *„костинбродски“*? От зададените въпроси само един се оказа по-нов – този за избор на областни полицейски началници. **Добронамерени хора и добри юристи като бай Велко Вълканов се опитаха да му обяснят, че с Референдум система не се променя, че при днешната престъпност мажоритарните избори ще вкарат в Народното събрание лица, купени от олигарсите и пратени там да им гласуват лобистки закони.** Като онзи за домашната ракия или другият *„за неосветяване на собствеността на пълнолетни наследници на висши държавни служители“*.

Шоумачото от 7/8 ТВ, **освен че е сърдит** на *„лошия мат`рял“*, **е и настъпателен.** *„Зад мен седят хора и съдби, а не просто подписи“*, твърдеше той навъсено и разглеждаше като недоброжелател всеки, с който контактува по проведения от него и сценаристите му **Референдум.** В СУ ректорът му спести овацията като му **забрани среща със студентите и спази закона за автономията на ВУЗ.** Веднага стана лош човек! Но във Варна кандидатът за олигарх беше допуснат. Самочувствието на мрачния шоумен се възвърна. Значи има надежда. Въпросът е да пада *„дженк“*, да се събират млади хора на едно място, и по възможност по-много, за да може колективно да им се мътят мозъците с чалга-патриотични слова и празни надежди за промяна.

И Слави Трифонов пое с алгоритъма на Бареков. Той си направи партия и тръгна към Народното събрание. **Демократичният модел в България беше станал олигархичен, а това означаваше, че трябват и нови олигарси.** Старите освобождават места, поради **разчистване на сметки,** от прилагане на закона *„Магнитски“*, или пък **бягат в държави, от които не могат да бъдат екстрадирани.** Преди да се отдаде на банкиране в ЕС другарката **Меглена Кунева си плати, за да получи от сценаристите на Слави важна реклама:** *„Нито една партия не може да издигне кандидат, който като го сложиш до Кунева, да изглежда добре!“* И ето че сега **и Кунева, и Слави, са един до друг като лица на протеста срещу олигарха с кюлчетата. И двамата лидери загадъчно мълчат и не излагат в кампанията си политическите си програми.** И ако за **Меглена Кунева** се знае, че е по наследство *„буфосинхронистка“*, **без визия за държавен суверенитет, то шоуменът няма никакво оправдание, че гледа отстрани остроумията на сценаристите и гърчовете на Тошко Африкански.**

Ако мисленето на патриота Трифонов не беше затъмнено от прекомерното желание да го връща на бившия си приятел Б. Б., то той щеше да си даде сметка, че повечето, от тези, **които гласуваха за него до неотдавна, са били тийнеджъри и не са работили за Отечеството или просто искат промяна на колониалния администратор,** само и само да не е строителят на магистрали от Банкя.

Българският народ час по скоро трябва да проумее, че му е приготвен капан, подобен на този, в който го вкара през 2001 г. Секачът Рилски. **Всеки, който е гледал шоуто на Слави ще се съгласи, че мрачният шоумен е авторитарна личност, от който не може да се очаква нещо по-различно. Първият компромис на ИТН, с избирателните секции в Турция, респ. за 5-6 допълнителни депутати за ДПС, е вече факт.**

А в интервюто си за *“Le monde”* **съвсем се наведе в кръста – обяви се в защита на лесбийките и педерастите, и заклейми политиката на Виктор Орбан. Утре, като нищо се се изкаже в подкрепа на Истанбулската конвенция и тежко, и горко на чалго-мутренско-джендърска България.**

Дали на 11 юли не изтеглихме пак *„късата клечка“* **и от двете злини не избрахме отново по-голямата?**

КРАЙ ИЛИ НАЧАЛО НА ГОЛЕМИЯ ХАЙДУТЛУК?

„ЗАВЕЩАНИЕТО НА ХАЙДЕГЕР“:

ВЕЧЕ САМО ЕДИН БОГ МОЖЕ ДА НИ СПАСИ

Вдалечната 1976 г., журналистите от германското списание *„Der Spigel“* **Рудолф Аугщайн и Георг Волф се срещат с философа Мартин Хайдегер, последният велик германски мислител на 20 век, автор на знаменитата книга** *„Битие и време“*. Денят е 23 септември и макар, че само след три дни, на **26 септември, големият учен ще навърши 77 години, мотивът за срещата е пренеприятен.** И още първият въпрос на журналистите от *„Шпигел“* обозначава основната идея на разговора: *„Да бъдат осветени някои не особено продължителни събития“*, в живота на професора по философия, които *„донякъде хвърлят сянка върху философското му дело“*.

Не само тези неща, още много други ще бъдат изяснени в контекста на разговора и аз няма да ги преразказвам сега. Искам обаче да обърна внимание на читателя, само върху две констатации, изречени от Хайдегер: **за човека, за обществото и историята.**

„Изкореняването на човека е факт; лишаването на човека от корени е краят“, **казва Хайдегер.** И обяснявайки процеса, добавя: *„От човешкия опит и историята знам едно: Всичко важно и голямо е възникнало само от това, че човекът е имал Родина и, че е бил вкоренен в традицията“*.

По-нататък **Хайдегер** разсъждава за философията, която според него, няма да съумее да **предизвика непосредствена промяна в сегашното състояние на света:** *„Вече само един Бог може да ни спаси. На нас ни остава единствената възможност да подготвим готовността за появата на Бога или за отсъствието на Бога в един упадък, че с оглед на отсъстващия Бог ние ще пропаднем“*.

Но да се върнем към онези *„не особено продължителни събития“*, които обаче, **оказва се, твърде продължително хвърлят сянка в живота на Хайдегер. И тази сянка не изветлява,** дори след неговата смърт, на **26 май 1976 г.** *„Сянката“* върви с името му, че и дори преди него, и **на висок глас оповестява, че Мартин Хайдегер на 21 април 1933 г., е избран за ректор на Университета във Фрайбург** и заема тази висока длъжност до **23 април 1934 г.,** когато се отказва от ректорството, **но не се отказва от членството си в германската националсоциалистическа партия, в която членува от 1 май 1933 г.! Към греховете на философа** изглежда особена тежест прибавят и такива факти: **отказа да назначи двама евреи и свваления надслов в собствената му книга, посветена на неговия учител – Едмунд Хусерл – също от еврейски произход.** Заради всичко това след края на Втората световна война му е **забранено публично да преподава, но** *„безхарактерният гений“*, **както го титулуват и след смъртта му, все пак се домогва до парчето хляб, през втората половина на 50-те години.**

В същото време един **Вернер фон Браун** например, вече е открехнал **янките за ракетите, които наследяват** Фау-1 и Фау-2, създадени от него. Междувременно **фон Браун** ръководи и особено важния проект *„Аполо“*.

Ветеранът от шпионските операции на Източния фронт генерал Райнхард Гелен, вече на американска служба, **стяга организацията известна с неговото име** и дозавършва **доизграждането на шпионските структури около СССР и страните от Източния блок;**

И още нещо любопитно. През 2019 г. в няколко броя на *„Нова Зора“* публикувахме откъси от книгата на Филип дьо Вилие *„Голямата лъжа за Европа“*. **В бр. 35** поместихме откъса *„Неудобният баща“*, който осветяваше дейността на **Валтер Холщайн – третият баща-основател на днешна обединена Европа.** Същият Валтер Холщайн е висш нацистки офицер, юрист и деятел на националсоциалистическата партия на Германия!...

Няма да преразказваме известното, още повече че биографиите на споменатите дотук трима функционери на нацистката партия са озвучени, дори прекалено много. За никой от тях обаче, принадлежността им към нея не се представя като *„Каинов грях“*. За Мартин Хайдегер *„този не тъй дълъг период“*, винаги е бил повод за разтерзание. Сякаш изтъквайки този факт, неговите критици се стремят предварително да обезсилят максимите и прозренията му, които не ги устройват.

Смятан за основоположник на немския екзистенциализъм, оказал неоспоримо влияние на такива личности като Хана Аренд, Мишел Фуко, Карл Ясперс и др., Хайдегер, ще да се е домогнал до формулата за пагубната посока, в която се движат **човекът, обществото и светът.** А това очевидно не е по вкуса на генералната линия на Министерство на истината. За умен човек като Хайдегер това не е останало тайна и **той е пожелал разговорът с** *„Шпигел“* **да бъде публикуван едва след неговата смърт.** Списанието като важна трибуна на Министерството на истината, се съгласява с условието и изпълнява волята на учения. Нещо което става причина **този текст да е по-известен като** *„Завещанието на Хайдегер“*.

В редакцията той ни бе изпратен от **дългогодишния сътрудник на вестника г-н Иван Ценов, който, нека да бъда докрай искрен и справедлив, винаги се е отличавал със своето ястребово око за Оруелската същност на света, в който живеем.**

Като му благодаря още веднъж за сътрудничеството през годините, нека, защото случаят го изисква, да му пожелая да не сменя диоптрите. **Делото на** *„Зора“* **е кауза!**

Минчо МИНЧЕВ

Мартин Хайдегер

„Шпигел“: **Господин професор Хайдегер, постоянно констатираме, че върху Вашето философско дело донякъде хвърлят сянка някои не особено продължителни събития от Вашия живот, които никога не са били осветлявани.**

Хайдегер: Имате предвид тридесет и трета?

„Шпигел“: **Да, преди и след това. Бихме искали да поставим нещата в по-широк контекст и оттам да стигнем до няколко въпроса, които ни се струват важни - например: Какви възможности съществуват чрез философията да се влияе върху действителността, включително и върху политическата действителност?**

Хайдегер: Това са наистина важни въпроси, но дали ще мога да отговоря на всичките. Най-напред обаче трябва да кажа, че преди да стана ректор, по никакъв начин не съм се занимавал с политика. През зимния семестър на 1932/33 г. бях в отпуска и през по-голямата част от времето бях горе, в моята хижа.

„Шпигел“: **Как тогава стана така, че станахте ректор на Университета във Фрайбург?**

Хайдегер: През декември 1932 г. за ректор бе избран моят съсед - фон Мьолендорф - редовен професор по анатомия. Встъпването в длъжност в тукашния университет става на 15 април. През зимния семестър на 1932/33 г. ние често обсъждахме положението - не само политическото положение, но и по-специално това на университетите, донякъде безперспективното положение на студентите. Моята преценка беше: Доколкото мога да преценя нещата, остава възможността с градивните сили, които все още са живи, да се опитаме да осуетим предстоящото развитие.

„Шпигел“: **Значи Вие виждахте връзка между положението на немския университет и политическата ситуация в Германия изобщо?**

Хайдегер: Разбира се, аз следях политическите процеси между януари и март 1933 г. и дори съм говорил за тях с по-млади колеги. Но тогава работех върху една обширна интерпретация на досократическото мислене. В началото на летния семестър се върнах във Фрайбург. Междувременно професор фон Мьолендорф беше встъпил в длъжност на 18 април. След по-малко от две седмици той беше освободен от тогавашния министър на културата на Баден. Предполагам, че желаният повод за това даде фактът, че ректорът беше забранил в университета да се разлепват т. нар. *„еврейски плакати“*.

„Шпигел“: **Господин фон Мьолендорф беше социалдемократ. Какво направи той след като беше свален?**

Хайдегер: Още в деня на свалянето му фон Мьолендорф дойде при мен и ми каза: *„Хайдегер, сега ректорството трябва да поемете Вие.“* Аз го помолих да вземе под внимание, че нямам никакъв опит в административната дейност. Тогавашният заместник-ректор Зауер (теолог) също ме подтикваше да се кандидатирам за ректор, защото иначе имало опасност за ректор да бъде обявен някой партиен функционер. По-млади колеги, с които години наред бях обсъждал въпроси на университетското устройство, също не ме оставяха на мира с желанието си да поема ректорската длъжност. Дълго се колебах. Накрая заявих, че съм готов да приема длъжността само в интерес на университета, при положение че мога да бъда сигурен в единодушното одобрение на общото събрание.

Междувременно продължавах да се съмнявам в моята годност да заема ректорския пост, така че още сутринта на обявения за изборен ден отидох в ректората и обявих пред намиращия се там свален ректор фон Мьолендорф и пред заместник-ректора Зауер, че не мога да поема длъжността. На това двамата колеги отговориха, че изборът е така подготвен, че сега вече не мога да оттегля кандидатурата си.

„Шпигел“: **След това Вие окончателно обявихте съгласието си. Какво беше тогава Вашето отношение към националсоциалистите?**

Хайдегер: На втория ден след встъпването ми в длъжност при мен, в ректората, се яви *„студентският фюрер“* заедно с още двама души и поиска разрешение за разлепването на *„еврейския плакат“*. Аз отказах. Тримата студенти си тръгнаха със забележката, че ще съобщят за забраната на *„имперското студентско ръководство“*. След няколко дни по телефона ми се обади **от службата за висше образование при централното ръководство на СА групенфюрерът от СА д-р Бауман.** Той поиска да се разлепи споменатия плакат, както това е било направено в други университети. В случай на отказ трябвало да имам предвид, че мога да бъда свален и дори да бъде затворен университета. Аз се опитах да си осигуря подкрепата на баденския министър на културата. Той ми каза, че против СА не можа да се направи нищо. Въпреки това аз не отмених забраната.

„Шпигел“: **Досега това не беше известно така.**

Хайдегер: Мотивът, който ме накара да поема ректорската длъжност е назован в моята встъпителна лекция във Фрайбург през 1929 г. *„Що е метафизика?“*: *„Областите на науките са много отдалечени една от друга. Начинът на разглеждане на техните предмети е коренно различен. Това разхвърляно многообразие от дисциплини днес се запазва единно по своето значение само чрез техническата организация на университетите и факултетите и чрез практическото разклоняване на специалности. Противно на това, вкоренеността на науките в тяхната същностна основа, е отмряла.“* Това, което съм се опитал да направя във времето, през което изпълнявах тази длъжност от гледна точка на това междувременно до крайност изродено състояние на университета, е изложено в речта ми при встъпване в длъжност.

“Шпигел”: **Ние се опитваме да открием** дали и доколко **това изказване от 1929 година се покрива с това, което сте казали в речта си при встъпване в длъжност като ректор ректор през 1933 г. Нека откъснем от контекста едно изречение: „Толкова възпяваната „академична свобода” се изгонва от немския университет, защото тази свобода е неистинска, защото тя е само отрицателна.” Мислим че би могло да се предположи, че това изречение изразява най-малкото отчасти възгледи, от които Вие и днес не сте много далече.**

Хайдегер: Да, аз държа на него. Защото академичната *„свобода”* твърде често беше само негативна: свободата от усилието да се отдадеш на това, което изисква усвояването на науката като размишление и съзнателност. Впрочем взетото от Вас изречение съвсем не би трябвало да се чете само за себе си, а в неговия контекст, тогава става ясно какво съм имал предвид под *„негативна свобода”*.

“Шпигел”: **Добре, това е ясно. Все пак обаче ни се струва, че във Вашата ректорска реч се долавя някакъв нов тон, когато там, четири месеца след обявяването на Хитлер за канцлер, говорите за величието и великолепието на това начало.**

Хайдегер: Да, аз и бях убеден в това.

“Шпигел”: **Бихте ли дали по-подробно обяснение?**

Хайдегер: С удоволствие. Тогава не виждах никаква друга алтернатива. При всеобщото объркване на мненията и политическите ориентации на двадесет и двете партии, трябваше да се намери някаква национална и преди всичко социална нагласа приблизително в духа на Фридрих Науман. Бих могъл да дам за пример едно съчинение на Едуард Шпрангер, което далеч надминава моята ректорска реч.

“Шпигел”: **Кога започнахте да се занимавате с актуалната политика? Двадесет и двете партии съществуваха отдавна. Милиони безработни имаше още през 1930 г.**

Хайдегер: По това време бях погълнат изцяло от въпросите, развити в *„Битие и време”* (1927) и в публикациите, и докладите от следващите години - основни въпроси на мисленето, които засягат косвено също националните и социалните въпроси. Като университетски преподавател аз непосредствено си поставях въпроса за смисъла на науките и с това за определяното задачата на университета. Това е намерило отражение в заглавието на моята ректорска реч *„Самоутвърждаването на немския университет”*. Такова заглавие никой по онова време не се осмели да постави на ректорска реч. Но кой от онези, които полемизират с тази реч, я е чел и премислил основно и я е интерпретирал от гледна точка на тогавашната ситуация?

Рудолф Аугщайн е немски журналист - издател на седмичното информационно списание „Шпигел“.

“Шпигел”: **Самоутвърждаване на университета - не е ли това малко неуместно в такъв бурен свят?**

Хайдегер: Защо? *„Самоутвърждаването на немския университет”* се противопоставя на изискваната тогава в средите на националсоциалистическото студентство т. нар. *„политическа наука”*. Тази формула имаше тогава съвсем друг смисъл: тя не означаваше като днес **политология**, а това, че науката като такава, нейният смисъл и ценност, се измерва с **фактическата полза за народа**. Противопоставянето на това политизиране на науката намира израз в ректорската реч.

“Шпигел”: **Добре ли Ви разбираме: като включите и университета в това, което тогава сте схващали като начало, Вие сте искали да противопоставите университета на иначе свръхсилни течения, които не биха допуснали обособеност на университета?**

Хайдегер: Така е, но самоутвърждаването трябваше заедно с това да си постави задачата, противно на само техническата организация на университета, да намери нов смисъл чрез спомена за традицията на европейското мислене.

“Шпигел”: **Господин професор, трябва ли да разбираме това така: тогава Вие сте били на мнение, че може да се постигне оздравяване на университета заедно с националсоциалистите?**

На стр. 8

ИДЕОЛОГИЯ НА ОЦЕЛЯВАНЕТО

Александър ГОЧЕВ

Продължение от брой 26

Първото правило, според професор Майкъл Колфийлд (*Michael Caulfield of Washington State University, Vancouver*), **е да се проверяват всички факти и твърдения като се търси начален източник на информация.** Това е почти винаги много труден проблем и затова той ви препоръчва следното **работно правило.** Не губете повече от **90 секунди за преценка или, още по добре,** вземете за достоверни първите няколко отговора от **Гугъл**. **Не проверявайте чрез Уикипедията, тя не е достоверна.**

Железните истини и свещените скрижали.

Този съвет се базира и на факта, че експертните програми на Гугъл филтрират всички отговори като на първо място изписват най-вероятните, които практически винаги са **правилните от наша гледна точка. Тези програми са допълнително обезпечени от кохорти нископлатени наемници, които, от своя страна, използват Уикипедията като основен източник за проверки**. Както и журналистите от *„Ню Йорк Таймс“*, отговорни за железните истини ковани ежедневно във вестника. Тук се забелязва известно технологично противоречие с Уикипедията, но относно железните истини, няма съмнение. Знае се златното правило, че който се съмнява в писаното в *„Ню Йорк Таймс“* не може да се счита за американец.

От своя страна *Forbes* **ни предупреждава,** че само Журналисти с главно Ж могат адекватно да преведат **свещените крижали на Голямата наука така, че да бъдат разбираеми за простосмъртните.** Най-добре не се мъчете да мислите сами за тези работи. Или даже за каквото и да е друго.

Например, приемайки, че **понятието консерватизъм може да се припокрива по смисъл с понятието екстремизъм,** изследователи от университета **Кембридж** стигат до заключението, **че хора, принадлежащи към тази** *"припокриваща"* **категория са когнитивно дефицитни.** Смисълът на последното на езика на улицата е, че **консерваторите имат проблеми с мисленето.** И още едно заключение в малко **по-академичен стил: хората, които подкрепят екстремистки постановки имат умствени затруднения при решаването на комплексни задачи.**

В. *„Гардиан“* решава да се заеме с тази **Журналистическа задача** и представя резултатите на **учените от Кембридж** в разбираема за простолюдието форма, която по същество има следния вид: *"Консерваторите са големи задници"* (Conservatives are big dum-dum poopy-heads). **Това е пределно ясно и лесно за запомняне.**

Поради сериозния проблем за **правилна преценка** на информацията от електронните медии, се налага и по-сериозно **филтриране на тази информация от страна на платформите.** Последното се подкрепя вече усърдно и по политическа линия. Например, народните представители **Ана Ешоо и Том Малиновски** са отправили писма до *Facebook* **и** *Twitter* **с искане да се спре замърсяването на мозъците на американците с дезинформация.** Подобни писма са изпратени до изпълнителните директори на *Google* **и** *Youtube* **за блокиране на опасни конспиративни теории и на политически пристрастия основаващи се на страх, нервозност и даже ярост,** миниращи нашето общо усещане за обективна реалност.

Накрая ще се спрем на т. нар. **точни науки,**

развъдници на увредени мозъци

поради критично мислене. Например, за ефективна борба с тези мозъци, по принцип и в пълно съгласие с най-хуманната нова идеология, трябва да се усвои **рефлекторно аксиомата, че всякакъв стремеж към обективност е проява на расизъм. На бял расизъм. Това се отнася особено до математиката. Знаете ли защо 2 плюс 2 не е 5?** Само защото математиката е расистка наука. За учител, който твърди, че **2 + 2 = 4** е абсолютно ясно, че не може да контролира своя **расизъм пред учениците.**

Това са и основанията Департаментът по образованието в щата Орегон да окуражава преподавателите да се заемат сериозно с т. нар. **етноматематика.** Насоката не е обективност, насоката е *"етно"*. **Защото самата насока да се търси математически правилен отговор е прокарване на идеята за превъзходство на бялата раса. Алгебрата - това е най-чист расизъм!**

Остава малко неясен въпросът за **безопасността на електрическа мрежа,** например, от 220 волта, изчислена от електроинженер използвал **етноматематика**. Но това е въпрос поскоро на **близкото бъдеще, по който може да се мисли след окончателното решаване на всички расови проблеми. Всяка борба иска жертви. Засега знайте, че решението 2 + 2 = 5, е точно толкова расово приемливо, колкото и решението 2+2 = 6.**

Все пак има някои трудности. Някои по-специални въпроси, които пряко засягат **нашите военни и въоръжаването на армията ни за отбрана срещу неспирните провокации от страна на враговете на демокрацията, Русия и Китай,** които все още използват възможно **най-расистки инженерни науки, математика и физика.** По всичко изглежда, че за такива специални въпроси ще трябва да се търсят **специални решения**. Надяваме се в историята да се намерят прецеденти. **Шарашки например? Хм. Това изглежда доста привлекателно решение. Във всеки случай тези инженерно-физико-математически расисти ще бъдат под постоянен контрол и, най-важното, напълно изолирани от всички правилно мислещи.**

ВЕЧЕ САМО ЕДИН БОГ МОЖЕ ДА НИ СПАСИ

От стр. 7

Хайдегер: Това е погрешно казано. Не заедно с националсоциалистите, университетът трябваше да се обнови чрез собственото си опомняне и с това да си създаде твърда позиция спрямо опасността от политизиране на науката в определения по-горе смисъл.

"Шпигел": **И затова във Вашата ректорска реч Вие прокламирахте следните три стълба: „служене на труда", „служене на отбраната" и „служене на знанието". Вие следователно сте мислели, че служенето на знанието трябва да бъде издигнато до равноправно положение, каквото националсоциалистите не са искали да му признаят?**

Хайдегер: Не става дума за *„стълбове"*. Ако четете внимателно, служенето на знанието е поставено на трето място, но по смисъл то е на първо. Остава да се разбере, че трудът и отбраната на всяко човешко дело, са основани върху знанието и се осветяват от него.

"Шпигел": **Трябва обаче - и вече свършваме с това досадно цитиране - да споменем още едно изречение, под което не можем да си представим, че Вие бихте се подписали и днес. През есента на 1933 г. Вие казвате: „Не научни тези и идеи са правилата на вашето битие. Самият фюрер е единствено той е днешната и бъдеща немска действителност и нейният закон."**

Хайдегер: Тези изречения не са в ректорската реч, а в местния студентски вестник във Фрайбург в началото на семестър на 1933/34 г. Когато поех ректората бях наясно, че без компромиси няма да мина. Днес вече не бих написал приведените изречения. Подобни неща още през 1934 г. повече не съм казвал.

"Шпигел": **Може ли отново да вмъкнем един въпрос? От разговора досега стана ясно, че Вашето поведение през 1933 г. се е движило между два полюса. Първо: Вие е трябвало да кажете неща ad usum Dephini. Това е единият полюс. Другият полюс обаче е по-положителен. Вие изразявате това така: „Имах усещането, че тук има нещо ново, тук има едно начало."**

Хайдегер: Така е. Не бих говорил така само, за да се преструвам. Аз виждах такава възможност.

"Шпигел": **Вие знаете, че против Вас се отправят някои упреци, които засягат Вашето сътрудничество с НСРПГ и нейните съюзи, които все още публично се смятат за неоправдани. Така Вас Ви обвиняват, че сте участвали в изгарянето на книги от студентите или от Хитлеровата младеж.**

Хайдегер: Аз забраних планираното горене на книги, което трябваше да се състои пред сградата на университета.

"Шпигел": **Обвиняват Ви освен това, че сте наредили да се изземат от библиотеката на университета или от философския семинар книги от автори евреи.**

Хайдегер: Като директор на семинара можех да се разпореждам само с неговата библиотека. Не съм изпълнявал многократните нареждания да се изземат от библиотеката книги от автори евреи. Бивши участници в моите семинари днес биха могли да свидетелстват, че не само не са изземани книги от автори евреи, а тези автори, преди всичко Хусерл, са били цитирани и обсъждани, както и преди 1933 г.

Университета във Фрайбург, на който Хайдегер е бил ректор от 1933 до 1934 г.

"Шпигел": **Как си обясняваше появата на такива слухове? Злонамереност ли е това?**

Хайдегер: Доколкото познавам източниците, бих искал да предположа това, но мотивите на клеветата са по-дълбоки. Приемането на ректорската длъжност вероятно е само поводът, но не и определящото основание. Затова тази полемика вероятно би се разгаряла винаги, когато има повод.

"Шпигел": **Вие сте имали и след 1933 г. студенти от еврейски произход. Вашето отношение към някои от тези студенти трябва да е било сърдечно.**

Хайдегер: Моето поведение остана непроменено след 1933 година. Една от моите първи и най-надарени ученички **Хелене Вайс,** която по-късно емигрира в Шотландия, защити в Базел докторска дисертация *„Казалност и случайност във философията на Аристотел"*, **отпечатана в Базел през 1942 г.**, след като нейната защита в тукашния факултет вече не беше възможна. В края на предговора авторката пише: *„Опитът за една феноменологическа интерпретация, който предлагаме в първата част, стана възможен благодарение на непубликуваните интерпретации на гръцката философия на М. Хайдегер."* Вие виждате екземпляра със собственоръчното посвещение от авторката. Преди смъртта ѝ аз неведнъж съм посещавал госпожа д-р Вайс в Брюксел.

"Шпигел": **Дълго време сте били приятели с Ясперс. След 1933 г. отношенията ви започват да помръкват. Мълвата изисква да се знае дали това може да се свърже с факта, че жената на Ясперс е еврейка. Бихте ли казали нещо за това?**

Хайдегер: От 1919 г. насетне бях приятел с **Карл Ясперс**. През летния семестър на 1933 г. посетих него и жена му в Хайделберг. К. Ясперс ми изпрати всичките си публикации между 1934 и 1938 г. *„със сърдечни поздрави"*.

"Шпигел": **Вие сте ученик на Вашия предшественик в катедрата по философия на Фрайбургския университет Едмунд Хусерл. Той Ви е препоръчал на факултета за свой наследник като редовен професор. Вашето отношение към него едва ли е било лишено от благодарност?**

Хайдегер: Нали знаете какво е посвещението на *„Битие и време"*?

"Шпигел": **Естествено. Но по-късно, върху отношенията ви пада сянка. Можете ли, ако желаете, да ни кажете с какво се обяснява това?**

Хайдегер: Изостриха се различията ни в съдържателно отношение. Хусерл си разчисти публично сметките с **Макс Шелер** и с мен в началото на 30-те години с една яснота по отношение на която не можеше да се желае повече. Кое е накарало Хусерл да се обяви публично срещу моето мислене, аз не можах да разбера.

"Шпигел": **По какъв повод стана това?**

Хайдегер: Той е говорил пред студенти в двореца на спорта в Берлин. Ерих Мюзам писа за това в един от големите берлински вестници.

"Шпигел": **Като такъв конфликтът не ни интересува. Интерес представлява само, че това е конфликт, който няма нищо общо с 1933 г.**

Хайдегер: Ни най-малко.

"Шпигел": **Обвиняват Ви, че при публикуването на петото издание на „Битие и време" през 1941 г. сте изпуснали първоначалното посвещение на Хусерл.**

Хайдегер: Това е вярно. Аз обясних този факт в моята книга *„На път към езика"*. Там съм написал: *„За да отговоря на многократно повтаряните неверни констатации, че споменатото в текста на разговора на 92 страница посвещение от „Битие и време" остана и в четвъртото издание на книгата от 1935 г. Когато през 1941 г. издателят видя, че е заплашено отпечатването на петото издание, респ., че е възможно книгата да бъде забранена, по предложение и желание на Нимайер беше договорено в това издание да се изпусне посвещението при спазване на изричното условие, че и сега ще остане бележката на 38-ма страница, с която се обосновава посвещението и, която гласи: „Ако следващото по-нататък изследване отиде няколко крачки по-напред в разкриването на „самите неща", то авторът благодари преди всичко на Е. Хусерл, който по време на преподавателските си години във Фрайбург, чрез постоянно лично ръководство и най-свободно предоставяне на свои непубликувани изследвания, запозна автора с най-различни области на феноменологията."*

"Шпигел": **Тогава изобщо няма нужда да поставяме въпроса дали е вярно, че като ректор на университета във Фрайбург Вие сте забранили на пенсионирания професор Хусерл да посещава и използва университетската библиотека и библиотеката на философския семинар.**

Хайдегер: Това е клевета.

"Шпигел": **Няма също така и писмо, в което да е отразена тази забрана по отношение на Хусерл? Как всъщност се е появил този слух?**

Хайдегер: Аз също не знам, не намирам никакво обяснение за него. Невероятността на всичко това мога да демонстрирам със следния факт, който също не е познат. През времето на моето ректорство аз, застъпвайки се пред министъра, държах на работа директора на медицинската клиника професор Тенхаузер и професора по физико-химия фон Хефеси, по-късно Нобелов лауреат - и двамата са евреи, които министерството искаше да уволни. Да държа тези двама души и същевременно да постъпвам по раздухвания от слуха начин с пенсионера и мой собствен учител Хусерл? Аз попречих на студентите и преподавателите да организират демонстрация против професор Тенхаузер. Тогава имаше изостанали приватдоценти, които мислеха, че е дошло време да ги повишат. Аз връщах тези хора, когато идваха да ходатайстват пред мен.

"Шпигел": **Вие не сте присъствали на погребението на Хусерл през 1938 г.**

Хайдегер: Бих искал да кажа следното. Упрекът, че аз съм прекъснал отношенята ни с Хусерл, е неоснователен.

През май 1933 г. жена ми написа едно писмо, от името на двама ни, до госпожа Хусерл, в което ние засвидетелствахме нашата неизменна благодарност и изпрати писмото с букет цветя. Госпожа Хусерл отговори с формална благодарност и написа, че връзките между нашите семейства са прекъснати. Това че не изразих моята благодарност и уважение до болничното легло на Хусерл и при неговата смърт е човешка слабост, за която в едно писмо помолих госпожа Хусерл за извинение.

"Шпигел": **Хусерл умира през 1938 г.** Още през **февруари 1934 г. Вие сте се отказали от ректорския пост. Как се стигна до там?**

Хайдегер: Тук трябва да изтъкна нещо. Воден от намерението за преодоляване на техническата организация на университета, т. е за обновление на факултетите отвътре с оглед на техните конкретни задачи, аз предложих **за зимния семестър на 1933/34 г. в отделните факултети да се изберат за декани по-млади, преди всичко изявени в своята специалност колеги,** без оглед на тяхното отношение към партията. Така декани станаха в юридическия факултет професор **Ерик Волф,** във философския факултет професор **Шадевалд**, в природоучения факултет професор Зьоргел, в медицинския факултет **професор фон Мьолендорф**, който през пролетта беше свален от ректорското място. Но още около Коледа на 1933 г. видях, че няма да успея да наложа замисленото обновление нито срещу съпротивата на колегите, нито срещу партията. Колегите например ми се сърдеха за това, че привлякох студенти в управлението на университета - точно както е сега. Един ден бях извикан в Карлсруе, където чрез своя съветник, в присъствието на областния студентски фюрер, министърът настоя да сменя деканите на юридическия и на медицинския факултет с други, удобни на партията колеги. Аз отхвърлих това неоснователно искане и обявих, че ще се оттегля, ако министърът настоява на своето желание. Такъв беше случаят. Това бе през февруари 1934 г. След десетмесечно ректорство аз си подадох оставката, докато по онова време ректорите оставаха на тази длъжност две или повече години. Докато немските и чуждестранните вестници коментираха по най-различен начин встъпването ми в ректорската длъжност, за моето оттегляне се мълчеше.

"Шпигел": **Имали ли сте случай да изложите своите мисли за университетската реформа пред тогавашния имперски министър?**

Хайдегер: Кога тогава?

"Шпигел": **Става дума за едно посещение, което Руст е направил тук, във Фрайбург, през 1933 г.**

Хайдегер: Става въпрос за две различни събития. По повод на един празник в Шьонау, аз кратко и официално поздравих министъра. Второ, през ноември 1933 г. говорих с министъра в Берлин. Изложих му моето схващане за науката и за възможната организация на факултетите. Той изслуша всичко много внимателно, така че се надявах изложеното да има ефект. Но не стана нищо. Не разбирам защо не упрекват за разговора с тогавашния имперски министър на образованието, докато по същото време всички чужди правителства бързаха да засвидетелстват на Хитлер международно приетото уважение.

"Шпигел": **Промени ли се Вашето отношение към НСРПГ след като се оттеглихте от ректорството?**

Хайдегер: След оттеглянето ми от ректорството аз се ограничих само върху преподавателските си задачи. През летния семестър на 1934/35 г. четох първите лекции върху Хьолдерлин. През 1936 г. започнаха лекциите върху Ницше. Всички, които можеха да слушат, чуха, че това е полемика с националсоциализма.

"Шпигел": **Как стана предаването на длъжността? Вие не взехте участие в тържеството.**

Хайдегер: Да, отказах да участвам в тържественото предаване на ректорската длъжност.

"Шпигел": **Вашият наследник партиен член ли беше?**

Хайдегер: Той беше юрист. Партийният вестник *„Алемания"* съобщи за неговото обявяване за ректор с голямото заглавие *„Първият националсоциалистически ректор на университета"*.

"Шпигел": **Как се отнасяше партията към Вас?**

Хайдегер: Непрекъснато бях под наблюдение.

"Шпигел": **Забелязвахте ли това?**

Хайдегер: Да, случаят с д-р Ханке.

"Шпигел": **Как стигнахте до него?**

Хайдегер: Той сам дойде при мен. Вече беше защитил дисертация през зимния семестър на 1936/37 г., а през летния семестър на 1936/37 г. беше член на моя семинар. Той беше пратен от СД да ме надзирава.

"Шпигел": **Как така той изведнъж дойде при Вас?**

Хайдегер: Във връзка с моя семинар върху Ницше през летния семестър на 1937 г. и с начина, по който вървеше работата той ми призна, че повече не може да изпълнява възложената му задача да ме наблюдава и искаше да ми каже това с оглед на моята по-нататъшна преподавателска дейност.

"Шпигел": **Значи партията Ви е държала под зорката си око?**

Хайдегер: Знаех само, че моите съчинения не бива да се обсъждат, например *„Платоновото учение за истината"*. Изнесеният от мен през пролетта на 1936 г. в Немския институт в Рим **доклад за Хьолдерлин**, беше атакуван много злонамерено в списанието на Хитлеровата младеж *„Воля и власт"*.

ЩО Е СЪДЕБНА ВЛАСТ И ИМА ЛИ ТЯ ПОЧВА У НАС?

д-р Радко ХАНДЖИЕВ
Bulgarian Press Pool-Budapest

Въпросът за нелегитимността на съдебната власт у нас е табу, забранен за обсъждане от *„грантовите"* **медии, политиците и оная – все по-неграмотна част от юристпруденцията, наведена да обслужва властта. Независимо кой е на върха.** През годините на преходта този въпрос се прокрадна единствено в социалните мрежи благодарение на блестящия анализ на достойния правник, депутата в Седмото ВНС Соня Младенова и някои от следовниците ѝ. **Но при всеобщия упадък на националното правосъзнание обществото едва ли е в състояние да осмисли, че именно самоизфабрикувалата се, нелегитимна, порочна система на съдебната власт е главният инструмент, чрез който безнаказано се осъществяват деяния, засягащи държавни и обществени интереси и интересите на гражданите в такава висока степен, че подриват основите на държавността и личностната ценностна система. Въпросът, следователно, опира до**

оцеляването на българската нация, на българската държавност.

Близо седмица ни дели от поредните парламентарни избори. И от фаталната дата 12 юли. Фатална, защото на тази дата преди 29 години изтече едногодишният срок определен от КРБ за приемане на нови устройствени и процесуални закони, свързани с уредбата и организацията на съдебната власт, приемането на които трябваше да създаде легитимна основа на съдебна власт, която да е в съгласие с приетата на 12 юли 1991 г. демократична Конституция.

Срокът изрично е посочен в **§4 във вр. с §3, ал.2** на Преходните и заключителни разпоредби на КРБ. Този срок **има заповеден, задължителен характер и преклузивен, преустановяващ, спиращ ефект. Това е срокът, в който задължително е трябвало да се упражни дадено право: в случая – приемането, обнародването и влизането в сила на всички закони, свързани с устройството и процесуалните действия на съдебната власт (като Закон за съдебната власт, Граждански процесуален кодекс, Наказателно-процесуален кодекс, Административно-процесуален кодекс, и т.н., и т.н.). Нито един от тези закони обаче не е приет в заповядания от КРБ срок до 12 юли 1992 г.** Забавата за приемането на някои е от порядъка на години – 12, 13, 14 години! **А с изтичането на преклузивния срок, възможността да се упражни даденото право се прекратява; извършеното след този срок е без правно основание. Затова в правната теория и практика се приема, че преклузивният срок има фатален характер.** Фаталността му в българския случай се изразява в това, че **щом като КРБ изрично заповядва крайният срок за приемане на всички устройствени и процесуални закони, свързани с уредбата и процесуалните действия на съдебната власт да е преди 13 юли 1992 г., с изтичането му не съществува конституционно съобразна възможност този срок да се промени, изпълнението му да се изтегли във време, по-късно от заповяданото.**

Иначе казано, незачитането на конституционно установения преклузивен срок води до това, че след като е изтекъл, каквито и действия да са предприети или да се предприемат от законодателя, за да се *„навакса"* **пропускът, тези действия са неконституционни, незаконни, нищожни**. Което означава, че **всички приети след 12 юли 1992 г. закони, отнасящи се до уредбата и организацията на съдебната власт, са неконституционни, незаконни, нищожни и не могат да пораждат никакви правни последици.** Поради това

не може да се изисква и да се налага под страх от санкции,

да бъдат съблюдавани нищожни закони.

Този извод се налага и от прогласеното в чл. 5, ал.1 и 2 на КРБ върховенство на конституционните разпоредби: *„Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат. Разпоредбите на Конституцията имат непосредствено действие."* Иначе казано, разпоредбите на чл. 5, ал. 1 и 2 **КРБ отменят всичко самоизфабрикувано в сферата на съдебната власт след 12 юли 1992 г**. От изложеното дотук следват **няколко извода:**

Първо, задачата на съдебната власт да разрешава възникналите правни спорове като възпроизвежда **справедливост при съблюдаване на действащите легитимни правни норми** чрез точното им и еднакво прилагане спрямо всички граждани, бизнеса, органи на централната и местната власт, сдруженията на гражданите и т.н., **не е осъществена**.

Второ, целта на съдебната власт и на правната система въобще да хармонизира противоречивите интереси на гражданите, бизнеса и институциите така, че да не допуска създаването на **условия за произвол в обществото** чрез съдебните си актове, **не е осъществена**!

Трето, процесуалният ред, от който следва да се ръководи съдебната система в производството по съдебните дела, който да е действащ в настоящето и насочен към бъдещето и който трябва да се подчинява на легитимни процедурни правила, така както са заповядани в КРБ, **не е осъществен**!

Четвърто, структурата, органите и принципите, на които се следва да се основава независимата от другите власти **съдебна власт,** прогласени в Глава VI – *„Съдебна власт"* на КРБ, **не са реализирани**!

От което следва, че

съществуващата сега съдебна власт е нелегитимна, няма законно право на съществуване,

доколкото се е самоизфабрикувала в престъпване на заповяданият от Конституцията фатален преклузивен срок. Което пък означава, че работещите в т.нар. съдебна система лица, са нелегитимни, неовластени, неоправомощени, неоторизирани от съобразени с КРБ закони. А след като делата в съдебната система са образувани от неоторизирани, неовластени, неоправомощени от Закона нелегитимни лица, те са нищожни, а решенията по тях не могат да пораждат присъщите на легитимните съдебни актове правни последици. Впрочем, и Венецианската комисия към Съвета на Европа приема за нелегитимна съдебната власт у нас, след като настоятелно изисква тя да бъде **приведена в съответствие с международните актове**, по които България е страна и които съгл. чл. 5, ал. 4 на КРБ са част от вътрешното право.

Но именно тази нелегитимна, образно казано – **подобие на съдебна власт, създава условия за правен произвол, за налагане правна несигурност у гражданите, юридическите лица и държавата, с което се престъпва императивно разписаното конституционно право за защита на накърнените им права и законни интереси срещу възможна несправедливост (чл. 117, ал.1 от КРБ).**

На стр. 10

ВЕЧЕ САМО ЕДИН БОГ МОЖЕ ДА НИ СПАСИ

ЩО Е СЪДЕБНА ВЛАСТ И ИМА ЛИ ТЯ ПОЧВА У НАС?

От стр. 9

А това, по същество, е отказ от правосъдие! След като Системата е отказала на гражданите и бизнеса **създаването на легитимна съдебна власт**, след като им е отнела възможността да контестират **престъпни противоправни актове на властта,** вкл. приватизационните, очевидно **давността не може да служи за правен аргумент. Защото давността е цивилизационен институт, съществува там, където властва върховенство на правото, където съдебната власт е легитимна, основана на легитимни устройствени и процесуални закони за организация на съдебната власт.**

Има ли изход от тази противоконституционна вакханалия, породена от нелегитимността на съдебната власт?

През изминалите 29 години са правени **десетки опити за реформи** на т. нар. съдебна власт, **но нито един за създаване на съдебна власт според заповяданият в КРБ съдържателен замисъл.** Нека повторим:

правени са опити за реформи!

Абсурдността на подобни напъни е повече от очевидна: може ли да се промени **формата на нещо, което не съществува** като легитимно в правния мир; което е нищожно; нещо, което не може да поражда правно действие? Несъмнено, това е **хвърляне прах в очите на обществото, поредно упражнение върху хартия.** Този факт обаче има и друго измерение, от само себе си говори за **професионалния капацитет на ре-форморите.** *„Преоблекъл се Илия, пак в тия!“*, **казва народът.**

Нека припомним и неотдавнашния ре-форматорски напън на бившия министър в правителството на ГЕРБ **Христо Иванов да предложи**, както твърди, *„радикална съдебна ре-форма“*, **която за щастие Народното събрание не прие.** След което той хвърли оставка и днес е най-върл противник на ГЕРБ като съпредседател на т.нар. Демократична България. **Тежко и горко на нас – огромното мнозинство български граждани, които не споделяме ре-форматорските му напъни, ако Христо Иванов – вече като депутат, поднови законодателните си упражнения за** *„демократизиране“* **на България...**

Обстоятелството, че сега съществуващата съдебна власт е фикция се потвърждава и от факта, че в продължение на 29 години не показва резултати, не изпълнява задълженията си спрямо гражданите и обществото. От извършените досега **пет поправки на КРБ**, четири са в Глава VI – *„Съдебна власт“*. Очевидно поправките са били козметични, след като **проблемите в съдебната система остават, след като върховенството на правото е мръсна дума за повечето магистрати, а необузданата корупция продължава да се вихри – най-вече по върховете на властта.** И ако днес някои отново повдигат въпроса за **промени в Конституцията,** трябва да им се припомни, че **повтарянето на едни и същи упражнения не може да доведа до различен резултат.**

Нека ми бъде простено, че перифразирам **един от заветите на Апостола:** *„Нам трябват не ре-форми, а провов ред и върховенство на Закона!“* Защото, трябва отново да повторим,

кардиналният въпрос за оцеляването на нацията и държавността е свързан със създаването на легитимна съдебна власт. Главният смисъл на независимата (от другите власти) съдебна власт – от *„За духа на законите“* **на Шарл де Монтескьо** (1689-1755) **до наши дни – е да санкционира другите власти, когато закононарушават, въз основа на изведения по-късно принцип** *„власт възпира власт“*.

Това означава правосъдието да се превърне в страж на законността,

в най-действено средство за опазване на гражданите и обществото от произвола на чиновници, обявили се за държавата. Защото, може ли някой да посочи поне едно престъпление, извършено у нас извън действието или бездействието на овластения чиновник или магистрат?

Нека припомним, че **съдебната власт е охраняваща власт.** Нито една програма за зараждане на икономиката, образованието, социалното дело и т.н. **не може да бъде осъществена** докато не се възстанови непосредственото действие на КРБ, **докато не се създаде легитимна охранваща власт.** Власт, която ефективно да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл.117, ал.1 от КРБ).

Това е изключително трудна задача. Макар в преамбюла на демократичната ни Конституция да е записано, че **България е демократична, правова и социална държава, реализирането на част от социалните, политическите права и защитни норми фактически са суспендирани, следствие от десетилетния законодателен и управленски разгул, и налаганите отвън неолиберални мантри.** За да се изгради ново легитимно нормативно здание необходимо е **цялото общество да единодейства за отпор срещу олигархизацията на политиката, срещу срастването на икономическата с политическата и медийната власт. Доколкото създаването на нова съдебна система е от жизнена важност за оцеляване на нацията, необходимо е участниците в тоя съзидателен процес да са с доказани професионални, делови и морални качества; и в никакъв случай да не бъдат допускани лица от магистратските** *„съюзи“* **или от органите за управление на самоизфабрикувалата се съдебна власт**.

Такава *„цедка“* **е необходима, защото през годините на т.нар. преход се нароиха десетки юридически факултети, департаменти по политология, администрация и тем подобни, бълващи хиляди** *„правници“* и *„администратори“*, **мисловният потенциал** на повечето от които за разбиране на изградени през вековете фундаментални правни принципи и норми, причинно-следствени връзки, принципи на съвременната правова държава и т.н., и т.н., **е на светлинни години от равнището на първокурсник в математическа гимназия.** Нещо повече, *„самоорганизирали“* се с парите на външни донори във фиктивни неправителствени организации,

самообявили се за изключителни представители на гражданското общество,

те се оказват доброволни слуги на чужди повели, чиято крайна цел в повечето случаи е окончателното разграбване и разпад на българската държавност.

Днес значителна част от тези кичещи се с дипломи *„правници“* и *„администратори“*, но с липсващ **професионализъм, експертност и най-вече – морал и отговорност за бъдещето на нацията, затлачват законодателната и изпълнителната власт, администрацията, управлението, съдилищата.** Не са редки случаите, когато **в публичните си изяви тези новоизлюпени** *„правници“* и *„администратори“* **откровено се подиграват с Върховния на закон,** дори си позволяват флагрантни изхвърляния в смисъл *„Майната й на Конституцията“!*

В България все още има достойни, макар и преждевременно пенсионирани, магистрати и хабилитирани правници, както и граждански активисти **със задълбочени познания в правото, администрацията и добрите европейски практики, които да бъдат ангажирани в този съзидателен процес. Естествено е този процес да продължи години, за да се стигне до действително качествен проект, който да гарантира ефективност в настоящето и да е насочен с десетилетия към бъдещето.**

Припомням една от любимите лекции на моя учител по конституционно право **проф. Нено Неновски** как е бил създаден френският **Code Civil,** известен като Наполеонов кодекс: често се налагано групата академици да обсъждат даден проблем в продължение на дни, докато се постигне консенсус за прецизно формулиране текстът на дадена норма. **Но и днес, два века след приемането на Code Civil, значителна част от разпоредбите му продължават да са действащи във френското право (а и в правото на редица европейски страни).**

Възниква въпросът:

докато се създаде съобразена с КРБ легитимна съдебна система, как да се озаптят *„действията“* **на магистрати, които продължават да издевателстват; отказват да съобразяват точно Конституцията и законите; отказват да изпълняват длъжността си по съвест; отказват да бъдат безпристрастни, обективни, справедливи; отказват да установяват истината; извършват фрапиращи нарушения на процесуалните правила?**

Просто трябва да им се напомни, че **не са ненаказуеми!** И ако доскоро не е имало *„политическа воля“* **за санкционирането им, днес държавата е длъжна да приложи Декларацията за основните принципи на справедливост за жертвите на престъпления и злоупотреба с власт, приета на Седмия конгрес на ООН за превенция на престъпността и третиране на правонарушители (Милано, 26 август-6 септември 1985 г.)**

Да им се напомни, че съгласно пар. (А.8) на **Анекса към Декларацията** *„извършителите или трети лица, отговорни за тяхното поведение (магистрати и/или длъжностни лица в държавната и общинската администрация), дължат справедлива реституция на жертвите, на семействата им и на техните низходящи. Такава реституция трябва да включва връщане на собственост или плащане за претърпяната вреда или загуба, възстановяване на разходите, направени в резултат на виктимизацията, предоставянето на услуги и възстановяването на правата“*.

Остава да се уточни гражданският орган, създаден от Върховният суверен – Народът, който ефективно да санкционира деянията на престъпните магистрати. Това ще е решаващата стъпка към утвърждаване на демократичната, правовата и социалната държава!

ОПОРНАТА СИЛА НА ИНТЕЛЕКТА

От стр. 12

Такъв изказ, базиран върху паралелното изучаване и сравняване на **българската с чуждата литература,** върху теорията на анализираната проблематика, такова многообхватно разкриване на литературния материал, отдалечава Велчев от специфичните особености в стила на колегите му от **Института, примерно, Здравко Петров или Кръстьо Куюмджиев.**

Междувременно **Петър Велчев** започна да се занимава с преводи на чуждестранна поезия. Първоначалните му опити, макар и обнадеждващи, бяха нерядко твърде школски, с уклон да пресъздаде едва ли не буквално *„оригинала“*, **без достатъчно съобразяване с духа, атмосферата, темперамента, неповторимите свойства на конкретния, превеждан от него автор.** Но постепенно (частицата *„постепенно“* е особено характерна за творческия растеж на Велчев) **той навлизаше по-дълбоко в света на превежданата творба, на превеждания поет, на чуждата култура и на нейното** *„врастване“* **в нашата, българската среда.**

Така той се нарежда днес между **авторитетните ни преводачи на поезия.** Пример са преводите му на **испанска поезия** – класическа и съвременна. Но венец на преводаческата му подготовка и дарование са неговите **преводи на руски класически и съвременни поети.** Тези преводи с основание можем да ги наредим **до преводите на най-добрите днешни български поети преводачи от руски език, като Найден Вълчев, Надя Попова, Кирил Кадийски, Андрей Андреев или Иван Есенски.**

Подобно *„постепенно“* развитие Петър Велчев претърпя и като поет. В началото професионално написаните му стихотворения оставяха впечатление за *„правене“* на стихотворението; главата на читателя опираше сякаш в тавана на **строго заделеното пространство за човешките емоции и идеи.** Но оригиналната поезия на Велчев, най-вече през последните десет-петнайсет години, видимо стана **по-зряла, по-органично преживяна, по-изповедна.** В нея по-убедително се представят **както победите, така и пораженията на човешките ни стремежи, получават значима роля гражданските позиции на автора.**

Наскоро **Петър Велчев** ми подари стихотворната си книга *„Глухарчета срещу вятъра“* (2020 г.). Няма да съдя какво е нейното място сред останалите му петнайсет стихотворни книги. Но че я прочетох с повишен интерес, това не мога да отрека!

Някакъв нов полъх струеше от нея, някаква мъдрост, родена от само себе си, някакво отрезвяване за даденостите, които човек отказва да предодолее, някаква *„провокация“* **към вярата ни в абсолюта, някаква равносметка, направена от поет, който, разбрал неумолимите закони на живота, не престава да броди из неговите дебри.**

В *„Глухарчета срещу вятъра“* авторът рисува едно настроение, една бликнала мисъл, един *„кратък“* и **обобщен сюжет,** събрани в **около 90 петстишия** (форма не толкова разпространена в българската поезия). Първите четири стиха тук представляват опит на автора да намери съвременно решение на четиристишията – *„рубаи“* на гениалния персийски поет-жизнелюбец Омар Хайям. Да постигне нови смислови пулсации в така наречения класически катрен.

Петият допълнителен ред - **специално при Велчев** - изпълнява друг тип функция: близка до тази на обобщението-поанта (с намеси на иронията и самоиронията).

Моделирането! Поетът Велчев залага на една антитеза.

Четирите стиха разкриват истини, с които живеем и на които сме повярвали, които сами по себе си изглеждат , възприели сме ги **за аксиома.** И не искаме да признаем *„втората им природа“*, **че са по-различни и противоречиви от представите за тях.**

Но ето, идва ред на **петия стих,** плод на друго, да го назовем - **релативистично отношение, и цялата конструкция се разклаща!** Петият стих при Велчев (иронична реплика) регистрира, че животът е **по-инакъв и по-безутешен.**

Три петстишия на Петър Велчев:

Цветя засявай, вместо слава!
Засявай жестове, усмивки,
копнежи, обич, милосърдие –
пък даже да не доживееш…

Смъртта ще ги направи
да разцъфнат.

Или:

Очите ми рисуват фрески,
които утрин са тъй ярки,
по пладне странно избеляват,
надвечер вече са изчезнали.

А утре празната стена те чака.

Или:

Глухарчето с корона сребърна,
като самотен малък цар,
очаква вятърът палач
да духне глухата му хубост.

По-крехко е от крехкия ни дух.

Тончо Жечев, Богомил Райнов, Николай Хайтов и Атанас Наковски в „Тихия кът“ на писателското кафене в началото на 80-те.

В такива петстишия, характерни за Велчев, както личи, няма конфликтно напрежение. Овладява ни лекота като след пролетен дъжд, но и умиротворение, че си струва да признаем **относителността на живота.** В петстишията липсват присъди, както и драматични моменти. Няма помен от съпреживяване.

Иван Милчев, един от малцината наши поети, творили петстишия преди автора на *„Глухарчета срещу вятъра“*, **използва друг подход и друг тип ангажираност** (ангажираността на гражданин!). В кратките си поетични опуси той е **по-динамичен, по-остър и по-социално заявен, по-драматично борец се творец.** При него петият стих не играе ролята на поанта-обобщение, тъй като и той е прихванат органично в решаването на *„съдбовен проблем“*, кулминация е на човешка драма.

Вижте колко по-различно звучи **петстишието на Милчев:**

Страхуват се от мен властолюбците,
избягват разговор очи в очи.
Послушни и клакьори
търсят те –
послушният и слави, и мълчи.

Аз съм прям!
От моя стих горчи.

Освобождавайки се в новата стихосбирка от педантично придържане към общопризнатия канон, от навиците да измерва с аптекарски везни пропорциите между чувства и мисъл, да не се отклонява ни на йота от диктата на класическото стихосложение, Велчев в *„Глухарчета срещу вятъра“* **реформира драстично катрена, което предполага завидно** *„боравене“* **с технологията на стиха: отказва се от строгата римна организация в класическото четиристишие (към нея така или иначе, се придържа Иван Милчев в рамките на петте стиха:** А - Б - А - Б - Б)!

Петър Велчев допуска такава римна организация А - Б - А - Б - Б единствено в миниатюрата *„Една странна, тъжна песен…“*, като римите се състоят от повторени думи.

Строг пазител на закона до този момент, **Петър Велчев в** *„Глухарчета срещу вятъра“* **компенсира отсъствието на** *„вътрини“* **рими с помощта на аксесоар от по-различен вид средства: вътрешни рими, използване на възможностите на алитерацията и асонанса, повтаряне и преповтаряне на съзвучни думи, на думи, произлезли от един и същ корен и пр.**

Няколко примера:

Нехайно, като на шега
ти поживи си шеговито
и с гордостта на шегобиец,
а с теб съдбата пошегува се.

Шеги безброй,
ама не бяха смешни.

Или:

Поетите проливат пот
над всеки стих и всяка сричка,
поетите сълзи проливат
за всички страдащи в света.

А някои проляха и кръвта си.

Преди няколко години **Петър Велчев ми изпрати** своя стихосбирка, в която беше поместил пародийно стихотворение, посветено на моя милост и на парадните ми/ни щения за **сценично героизиране.**

Може би в заключение на моя разказ за най-новата поетична книга на Велчев ще трябва да повторя, **че в тях авторът пародира, но върху** *„философска основа“* **човешката ни податливост на илюзии, изобразява човешките ни слабости, навици и наивитет със средства на иронията, на насмешливия подбив.**

Да, има смисъл да се прочете книгата *„Глухарчета срещу вятъра“*.

Да, Петър Велчев, поетът, литературоведът и преводачът на лирика, се налага все по-категорично със собствени постижения в днешната българска литература.

Върху това, повярвайте ми, си струва да задържим своето внимание, за да оценим писателя **Петър Велчев според ръста на интелектуалните му проникновения.**

БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО!

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Минчо МИНЧЕВ
РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:
Проф. д. ик. н. Бончо АСЕНОВ
акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ
Виолета СТАНИСЛАВОВА (отговорен редактор)
д-р инж. Марин БЕЛОЕВ
Проф. дфн Нако СТЕФАНОВ
акад. Николай ХАЙТОВ
ст.н.с. Румен ВОДЕНИЧАРОВ
Проф. д-р ист. н. Тодор МИШЕВ
Фотографии Борис Марков

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1000 София
ул. Пиротска №3
тел.: 02 985 23 07
тел./факс: 02 846-50-01
ИЗДАВА
"Втора Зора" ЕООД
Печат "Нюзпринт", София, ул. "Тинтява" 100

БАНКОВА СМЕТКА:
Уникредит Булбанк
IBAN BG43UNCR70001519963494
BIC
UNCRBGSF

Приемат се оригинали по стандарт 30 реда, 56 машинописни знака. Ръкописи не се рецензират и не се връщат.
Броят е приключен редакционно на 9.07. в 14 часа.
Хонорари се изплащат в сряда и четвъртък от 13 до 15 часа
ISSN 1310-8492

ОПОРНАТА СИЛА НА ИНТЕЛЕКТА

Опит за сондаж на творческите изяви на поета, литературоведа и преводача Петър Велчев и по повод на новата му книга със стихове *„Глухарчета срещу вятъра"*

Чавдар ДОБРЕВ

Познавам от години Петър Велчев. Познавам го още като младеж, може би току-що завършил университет, който със завидна прилежност и неотстъпчивост, с онемял възторг, вървеше, по-точно, мъкнеше се подир тройката критици Здравко Петров, Кръстьо Куюмджиев и Тончо Жечев. Ако е имало обожание, криел го е зад *„печалния свой образ"*, зад физиономията си на **градско момче**, което очевидно е готово за излитане в творческия безпредел.

Вероятно душата му, а и неговите дебюти на критик и литературовед, са го карали (в средата на 60-те) **да се прехласва по жанра** *„есе"*, **да иска да подражава както на магистрите на жанра** *„есе"* **у нас,** така и на артистичността, която - като маниер и по-свободно отношение към *„обекта"* - **е въпрос и на природни дадености.**

Формата на *„есето"* се отдаваше на младия критик, но това можеше да е плод на **рано придобитата му начетеност.** Защото **Петър Велчев, син на русиста проф. Велчо Велчев** (чиято разработка върху *„На дъното"* от Горки бях прочел още в средата на 50-те години), **е едно изключение като биография, в сравнение с критиците от моето и неговото литературно поколение.** Подобно на **Цветан Стоянов, и Петър Велчев** от малък го подготвят - изглежда упорито и родителски амбициозно - за **висококвалифицирана работа на културното поприще: ерудиция, памет, тренировки да анализира и обобщава текстовете.**

Имам чувство, че **първият си жизнен опит Петър Велчев придобива по-скоро от книгите** (многото книги), че останалият детски свят – игрите, немирствата, уличните преживелици и боеве, къпането в бурна вода или риболова - го е компенсирал по вътрешен, духовен, *„книжен"* **път.**

Какво се оказва?

Когато младият дух е с природни заложби, той намира начини да съпреживее, а не просто да имитира жизнената реалност. Иначе какво да направи „кандидатът за слава", щом систематично изградената му образованост е оставила вече дълбок отпечатък върху индивидуалното съзнание? Щом отрано е започнал **да обръща погледа си навътре,** да нарушава тонуса на доверчивото общуване? **Такъв е той! Самокритичен, но и убеден (без парадиране) в собствената предопределеност, уж** *„всезнаещ"*, **а тревожно боязлив, уклончив, може би мнителен, излишно несигурен в изводите, до които достига - смесица от подтици за виталност и от тревожни нашепвания на подсъзнанието.**

По-късните етапи от живота засилиха тези негови настроения. Според мен чувствителността му на творец вътрешно я изостряха **като два заредени, но**

Петър Велчев

неизстреляни куршуми състоянието на самотника и състоянието на разколебания скептик. Все по-непреодолимо растеше желанието му **да се измъкне от затвореното пространство,** да замени уединението с **приятелства, с литературни контакти** или с подобие на **бохемство, лишено от мигове на спонтанното разкрепостяване.** От една страна, Велчев понякога, не без умисъл, **нарушаваше** *„правилните"* **обществени нрави,** да се отдаде на поривите си да плува по течението на живота, за да усети себе си **свободен и своеволен,** от друга обаче бе строго организиран пишещ събрат, **самодисциплиниран, точен и изпълнителен, акуратен, прецизен до болка, избягващ** *„неуравновеността"* в емоционални изблици.

Два запомнящи се щриха от неговия живот.

Единият, свързан с щастието му да придружава и общува с Богомил Райнов, да му гостува, опивайки се от атмосферата в неговия дом. И да се обръща към него не с официалното **Богомил Райнов,** а с интимното, *„Богомил"*, **въпреки разликата във възрастта помежду им.** Сега се сещам: привличали са го **самотната и отчуждена осанка на Богомил, както и всестранната му начетеност.** Това, че пише произведенията си в мрачни нощни часове, трезв и аналитичен, мистик донякъде като баща си **Николай Райнов, вторачен в писалищната си маса като екзотична сова на човешкото познание.** Привличал го е също **идеализмът на суровия до жестокост мъж,** който търсеше излази към светлината, преборвайки се без жалост с условностите на интимната среда, сред която е израснал.

Петър Велчев изпитваше гордост и от възможността да седи на една маса в кафене-

то на писателите с Исак Паси, реализирал неговия блян поезията и философията да вървят ръка за ръка. Паси умееше да говори интересно и по повод на скучните сцени от битието, да оживява алегоричните постройки, придавайки им **осезаеми земни очертания** (което несъмнено е привличало по-младия творец). **Пък и тази белезникавата брада, която подчертава древноюдейската мъдрост на Паси!…**

Само че нещо, **извиращо от душата на Петър Велчев,** му пречеше да последва докрай любимите си духовни вдъхновители. Вътрешен спъни-камък го подсещаше **да се задържи насред път, да се огледа, за да разбере, че е грях да повтаряш чуждия живот.** Така стъпка по стъпка Велчев напредваше - без външни ефекти и агресия - **в професията, утвърждаваше се като литератор, който създава приносни творби главно в три области: в поезията, в литературознанието и в поетичния превод.** Подчертавам заслугите му в **литературознанието**, тъй като критиката като рефлекс за бързо реагиране на художествените факти го увлича по-слабо.

Същевременно в този интелектуално устроен колега все по-откровено се открояваше **амбицията му да се възпротиви - чрез своите творби - срещу неправдите и несправедливостите, но така, че да остане извън центъра на събитието.** Да попадне в ролята на наблюдател, който описва истината за случилото се, без претенции да е участник или подбудител.

Всъщност, **Велчев** полага неимоверни усилия и днес да стои (поне така се надява) **над политическото ни всекидневие, над партийните борби, възмущава се от всяка обществена крайност, понеже я възприема за първоначало на насилието.** Въпреки този свой стремеж да гледа от дистанция към *„лудостта"* на времето ни, ерудираният литератор не приема актовете за **поробване на хората,** унизяването им, жертването им заради интересите на привилегированите класи.

Като порядъчен интелектуалец Петър Велчев не направи след 10 ноември 1989 г. компромиси с разбиранията и съвестта си, не последва онези критици и литературоведи, които размениха своите дарби заради кариера и измамния блясък на публичната сполука в момента. А през 2006-2008 г. пое отговорностите на първи **зам.- гл. редактор** на изданието на Съюза на българските писатели *„Словото днес"*.

Това свойство и мяра в светогледа и поведението на Велчев ме докосна силно, когато при подготовката на монографичния ми труд *„Книга за Вапцаров"* **се запознах - вече детайлно - с прецизния анализ, който литературоведът прави на Вапцаровата кауза и творчество.** С подобен подход той пристъпва към **П. К. Яворов, Димчо Дебелянов, Гео Милев, Асен Разцветников и др.**

Още през онзи период ми стана ясно: в качеството си на литературовед **Петър Велчев се отдава по-рядко на капризите на есеистичния стил.** В замяна предпочита да навлиза в сърцевината на историческите или съвременните проблеми, в есенцията на творческия процес. **Преминал школата на Литературния институт към БАН, Велчев става по-разпознаваем в контекста на методологията, която използваше моят приятел Боян Ничев.**

На стр. 11

След харман

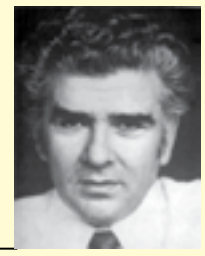

Андрей ГЕРМАНОВ

Беднякът, стигнат от беда голяма,
със поглед към земята прикован,
промълвяше, щом други изход няма:
- Ще мога да платя, но след харман.

Заемодавци, бирници приждат -
мълчи брадясал, с поглед в кръв налян.
Днес те са силни. Могат да обиждат.
Той стиска зъби. Чака. След харман.

А още зима е и кълнът дреме
в пръстта, от ледения дъх скован.
Додето пекне, има много време.
И много е далече до харман.

А вкъщи - с трън да влачиш, беднотия.
Но като ден, от слънчев лъч огрян,
видян през сълзи, във сърцето бие
надеждица бедняшка: след харман.

В това е неговата чест и сили.
И той над своя клас като пиян
прегъва цял ден кръст и къса жили…
И мисли за големия харман.

Е, верно, малко ще позакъснее.
Дай Боже здраве само. А пък там
ще се оправи той, ще овършее.
Ще им плати.
За всичко.
След харман.